

Beleids- begroting

2024 - 2027

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

8

Bijlage

8.1	Reserves en voorzieningen	212
8.2	Lasten en baten per taakveld	220
8.3	EMU-saldo	222
8.4	Transformatieplan sociaal domein	223
8.5	Verbonden partijen en vertegenwoordiging	225
8.6	Meerjarig investeringsoverzicht	227
8.7	Nieuw beleid Zomernota 2023-2027	228
8.8	Tarieven sportaccommodaties	230
8.9	Afkortingenlijst en begrippenlijst	234
8.10	Verplichte kengetallen	245
8.11	Global Goals	247
8.12	Aangenomen amendementen en moties	249

8.1 Reserves en voorzieningen

8.1.1 Mutaties in de reserves

Nr	Reserve	31-12-2023	vermeerdering	vermindering	31-12-2024	vermeerderingen	vermindering	31-12-2025	vermeerdering	vermindering	31-12-2026	vermeerdering	vermindering	31-12-2027
101	Algemene reserve	69.621	5	10.247	59.379	3.675	1.216	61.838	5	2.761	59.082	5	800	58.287
150	Algemene reserve grondexploitatie	22.784	3.835	1.877	24.742	5.410	2.430	27.722	3.522	809	30.435	3.451	815	33.071
Algemene reserves		92.405	3.840	12.124	84.121	9.085	3.646	89.560	3.527	3.570	89.517	3.456	1.615	91.358
313	Vereeningsreserve binnenstad	55	-	-	55	-	-	55	-	-	55	-	-	55
314	Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad	86	-	-	86	-	-	86	-	-	86	-	-	86
320	Reserve dekking kapitaallasten	5.064	300	218	5.146	-	225	4.921	-	205	4.716	-	205	4.511
327	Reserve vastgoedbedrijf	2.541	-	370	2.171	-	40	2.131	-	40	2.091	250	40	2.301
328	Reserve duurzaamheid	851	-	-	851	-	312	539	-	167	372	-	-	372
329	Reserve Duurzaam Veilig	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85	-	-	85
332	Reserve bodemsanering	4.200	-	45	4.155	-	1.325	2.830	-	-	2.830	-	-	2.830
334	Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij	4.571	-	-	4.571	-	-	4.571	-	-	4.571	-	-	4.571
335	Reserve TOZO	3.295	-	982	2.313	-	747	1.566	-	637	929	-	656	273
336	Reserve ondernemersfonds	1.180	-	50	1.130	-	50	1.080	-	50	1.030	-	50	980
337	Reserve vluchtelingen	8.771	-	1.500	7.271	-	-	7.271	-	-	7.271	-	-	7.271
338	Reserve Hengelse Energie maatschappij	120	-	-	120	-	-	120	-	-	120	-	-	120
350	Reserve onderhoudswerkzaamheden Schouwburg	2.006	202	-	2.207	202	-	2.409	202	-	2.611	202	-	2.813

367	Reserve onderwijshuisvesting	-	800	-	800	1.200	-	2.000	800	-	2.800	800	-	3.600
370	Reserve aanjaagbudget talentopgave	-	5.000	-	5.000	-	-	5.000	-	-	5.000	-	-	5.000
371	Reserve nog uit te voeren werken/ activiteiten	4.879	6	90	4.795	-	230	4.565	-	48	4.517	-	-	4.517
372	Reserve organisatieontwikkeling	361	36	24	373	36	-	409	36	-	445	36	-	481
374	Reserve compensatiefonds Bomenverordening	262	-	-	262	-	-	262	-	-	262	-	-	262
375	Reserve projecten bestrijding jeugdwerkloosheid	15	-	-	15	-	-	15	-	-	15	-	-	15
398	Reserve onderhoud buurtcentra	40	-	-	40	-	-	40	-	-	40	-	-	40
Bestemmingsreserves		68.381	6.344	3.279	41.446	1.438	2.929	39.955	1.038	1.147	39.846	1.288	951	40.183
Totaal reserves		130.786	10.184	15.403	125.567	10.523	6.575	129.515	4.565	4.717	129.363	4.744	2.566	131.541

8.1.2 Aard en reden reserves

Algemene reserve

Gevormd vanuit resultaten van algemene middelen zonder directe bestemming, nodig t.b.v. het weerstandsvermogen van de gemeente (o.a. voor calamiteiten).

Algemene reserve grondexploitatie

Buffer ter afdekking van de risico's grondexploitatie. De bedragen zijn gebaseerd op de herzieningen van de grondexploitaties per 1-1-2023. Bij de verminderingen zijn de begrote mutaties en de claims (winst- en verliesnemingen) verwerkt.

Vereveningsreserve binnenstad

Middelen ter versterking van de kwaliteit van de binnenstad.

Reserve ruimtelijke kwaliteit binnenstad

Ter verbetering van de ruimtelijke kwaliteit in de binnenstad o.a. voor de herinrichting van de openbare ruimte van het kernwinkelgebied, het versterken en ondersteunen van de woonfunctie in de binnenstad.

Reserve dekking kapitaallasten

Door de wijziging van de BBV-systematiek, met ingang van 2017, is het niet meer toegestaan om vanuit reserves rechtstreeks een bijdrage te doen om vervolgens over het investeringsbedrag minus bijdrage reserve te gaan afschrijven. De volledige investering moet worden geactiveerd voor investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. Voor de oude 'probleemgevallen' en nieuwe gevallen wordt gebruik gemaakt van de dekkingsreserve kapitaallasten. Het gereserveerde bedrag in deze reserve kan worden gebruikt voor de dekking van de jaarlijkse kapitaallasten, die voortvloeien uit de betreffende investeringen.

Op basis van de vastgestelde nota Investerings- en activeringsbeleid gaat de voorkeur bij alle uitbreidings- en vervangingsinvesteringen uit naar het toepassen van de reguliere afschrijvings- en rentesystematiek. Na afloop van de gebruiksduur van het actief vallen de kapitaallasten vrij in de exploitatie en ontstaat er ruimte om een nieuwe vervangingsinvestering met bijbehorende kapitaallasten te ramen.

Reserve vastgoedbedrijf

Bestemd om voor- en nadelige verkoopresultaten op vastgoed te plooien. Daarnaast geeft het jaarlijks financieel rendement en vangt het vermogensrisico op van het gemeentelijk vastgoed.

Reserve duurzaamheid

Om de dekking van (meerjarige) duurzaamheidsopgaven te borgen.

Reserve duurzaam veilig

Bestemd voor verkeersmaatregelen in het kader van mobiliteit, verkeersveiligheid, AVOC's en de Uitvoeringsnota Fietsen.

Reserve bodemsanering

Middelen ter dekking van lasten bodemsaneringen.

Reserve Proeftuin de Nijverheid Aardgasvrij

Bestemd voor de meerjarige besteding van middelen van het project Aardgasvrije Nijverheid. Het betreft een lang lopende inzet om een hele wijk aardgasvrij te maken.

Reserve TOZO

In 2020 hebben wij voor 17 opdrachtgevende gemeenten de TOZO regeling uitgevoerd. Hiervoor hebben wij bij onze opdrachtgevende gemeenten een vergoeding per aanvraag in rekening gebracht en daarmee zijn wij de verplichting aan gegaan om de gehele uitvoering van deze regeling tot en met 2027 uit te voeren.

Reserve ondernemersfonds

Dit ondernemersfonds is ingesteld om ondernemers die nog gevolgen ervaren van de coronacrisis te ondersteunen met een ondernemerskrediet.

Reserve vluchtelingen

De reserve is bedoeld voor eventuele sloop- en herstelwerkzaamheden aan de diverse gebouwen, doorlopende verplichtingen vanuit 2022, kosten voor Jeugdzorg en of WMO specifiek voor deze doelgroep en overige, nu nog onvoorziene, kosten die uit deze reserve gedekt worden.

Reserve Hengelose Energie Maatschappij

De reserve is bedoeld om te voorkomen dat verenigingen in verband met de huidige energiecrisis in financiële nood komen en mede daardoor de contributies betaalbaar blijven.

Reserve onderhoudswerkzaamheden schouwburg

Als eigenaar van het Schouwburgpand zijn wij verantwoordelijk voor het onderhoud en vervanging van het deel van de theatertechniek dat vast zit aan het gebouw aan de Beurstraat 44 te Hengelo. In de Zomernota is besloten dat hiervoor de reserve onderhoudswerkzaamheden wordt ingezet (23-FP-5.1.B).

Reserve onderwijshuisvesting

De reserve is bestemd voor het dekken van lasten van het Integraal huisvestingsplan (IHP) Onderwijs.

Reserve aanjaagbudget talentopgave

De reserve is bedoeld voor het volgende doel: Op basis van de koers (5.1.2) en de strategische agenda (5.1.3) is het aantrekken, boeien, binden en ontwikkelen van talent een van de belangrijkste strategische opgaven voor Hengelo. Door de veranderende samenstelling van onze bevolking en daarmee afname van de beroepsbevolking is het niet meer vanzelfsprekend dat we de kwaliteit van leven in onze stad en regio op peil kunnen houden bij de huidige bevolkingsomvang. Deze talentopgave, waarmee de hele Hengelose samenleving en dus ook al het gemeentelijke beleid te maken heeft, vraagt om een nieuwe en integrale aanpak waarin onderzoeken, stimuleren, netwerkvorming, samenwerken met kennisinstellingen, culturele en creatieve economie en bedrijfsleven, marketing, promotie en acquisitie de pijlers zijn. Hiervoor zetten wij het Aanjaagbudget Talentopgave (24-NB-9.4) van incidenteel € 5 miljoen in, waarvoor in de Zomernota 2023-2027 deze reserve is gevormd.

Reserve nog uit te voeren werken/activiteiten

Via deze reserve kunnen nog niet bestede (restanten van) incidenteel beschikbaar gestelde gelden, waarvoor geen afzonderlijke reserve is/wordt ingesteld, tijdelijk worden geparkeerd voor omschreven doelen die nog steeds actueel zijn.

Reserve organisatieontwikkeling

Bestemd voor de transitie van meer mobiliteit in de organisatie naar een flexibele organisatie met de juiste medewerker op de juiste plek.

Reserve groencompensatie bomenverordening

Egalisatie van baten en lasten bomenverordening.

Reserve projecten bestrijding jeugdwerkloosheid

Bestemd voor projecten ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid.

Reserve onderhoud buurtcentra

Bestemd voor meerjarig onderhoud van buurtcentra.

8.1.3 Mutaties in de voorzieningen

Nr	Voorzieningen	31-12-2023	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2024	vermeer-deringen	vermin-dering	31-12-2025	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2026	vermeer-dering	vermin-dering	31-12-2027
503	Voorziening pensioen wethouders	7.050	387	272	7.165	387	272	7.280	387	272	7.395	387	272	7.510
509	Voorziening Spaarverlof													
512	Voorziening Complexen derden	17.360	237	-	17.597	-	17.597	-	-	-	-	-	-	-
522	Voorziening wachtgeld Muziekschool reorganisatie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
536	Voorziening Samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs	814	-	-	814	-	-	814	-	-	814	-	-	814
	Verplichtingen en risico's	25.224	624	272	25.576	387	17.869	8.094	387	272	8.209	387	272	8.324
533	Voorziening onderhoud vastgoed	2.768	1.371	2.105	2.034	1.371	1.030	2.375	1.371	996	2.750	1.371	645	3.476
537	Voorziening onderhoud haven	547	51	128	470	51	78	443	51	103	391	51	85	357
	Onderhoudsregalisatie	3.315	1.422	2.233	2.504	1.422	1.108	2.818	1.422	1.099	3.141	1.422	730	3.833
508	Voorziening Riolering	4.379	2.042	2.300	4.121	2.372	2.400	4.093	2.629	2.500	4.222	2.906	2.600	4.528
510	Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754	-	-	1.754
511	Voorziening afval	2.079	-	128	1.951	-	78	1.873	-	103	1.770	-	85	1.685
	Derden beklemende middelen	8.212	2.042	2.428	7.826	2.372	2.478	7.720	2.629	2.603	7.746	2.906	2.685	7.967
	Totaal voorzieningen	36.751	4.088	4.933	35.906	4.181	21.455	18.632	4.438	3.974	19.096	4.715	3.687	20.124

8.1.4 Aard en reden voorzieningen

Voorziening pensioen wethouders

Te verwachten verplichtingen jegens de pensioenen wethouders, waarvan de omvang redelijkerwijs in te schatten is.

Voorziening spaarverlof

Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren sparen. Met dit 'verlofsparen' kunnen medewerkers passend bij hun levensfase hun bovenwettelijke vakantie-uren inzetten op een manier die aansluit bij hun persoonlijke levens- en carrièreplanning en het gemeentelijke vitaliteitsbeeld. Deze vakantie-uren verjaren niet.

Voorziening complexen derden

Voorziening t.b.v. grondcomplexen, waarvan we de administratie niet zelf voeren.

Voorziening wachtgeld Muziekschool reorganisatie

Te verwachten wachtgeldverplichtingen i.v.m. reorganisatie Muziekschool.

Voorziening samenwerking schoolbesturen Primair Onderwijs

Voorziening voor de bijdragen aan de samenwerking van de schoolbesturen primair onderwijs.

Voorziening onderhoud vastgoed

Ter dekking van groot onderhoud van gebouwen. Aan de voorziening ligt een meerjarig onderhoudsplan ten grondslag.

Voorziening onderhoud Haven

T.b.v. het toekomstig groot onderhoud van de haven.

Voorziening riolering

Bestemd voor het in stand en op peil houden van het rioolstelsel alsmede egalisatie van de tarieven rioolheffing.

Voorziening gebiedsgericht grondwaterbeleid

Ter dekking van grondwaterverontreiniging in centrumgebied.

Voorziening afval

Voorziening die is gevormd vanuit toevallige meevallers taakveld afvalverwerking/-verwijdering ten behoeve van egalisatie van mogelijk toekomstige tegenvallers c.q. tarieven.

8.1.5 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 2024 - 2027

Taakveld	Reserves (bedragen * 1.000; - = nadeel)	2024	2025	2026	2027
0.10	Toevoeging reserve organisatieontwikkeling	-36	-36	-36	-36
0.10	Toevoeging algemene reserve (rente)	-5	-5	-5	-5
0.10	Onttrekking reserve dekking kapitaallasten	218	225	205	205
0.10	Toevoeging reserve onderhoudswerkzaamheden schouwburg (23-FP-5.18 en 24-NB-5.2)	-202	-202	-202	-202
TOTAAL		-25	-18	-38	-38

8.2 Lasten en baten per taakveld

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	7.633	-	-7.633
1.2 Openbare orde en veiligheid	3.311	98	-3.213
1 Veiligheid	10.944	98	-10.846
2.1 Verkeer en vervoer	10.387	393	-9.994
2.2 Parkeren	1.481	34	-1.447
2.4 Economische havens en waterwegen	768	691	-77
2.5 Openbaar vervoer	411	-	-411
2 Verkeer, vervoer en waterstaat	13.047	1.118	-11.929
3.1 Economische ontwikkeling	509	-	-509
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	2.028	1.861	-166
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	642	460	-182
3.4 Economische promotie	948	312	-636
3 Economie	4.127	2.634	-1.494
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	2	2
4.2 Onderwijshuisvesting	6.583	991	-5.592
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	5.939	3.272	-2.667
4 Onderwijs	12.522	4.265	-8.257
5.1 Sportbeleid en activering	681	470	-211
5.2 Sportaccommodaties	10.260	5.077	-5.184
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8.036	2.009	-6.026
5.4 Musea	445	-	-445
5.5 Cultureel erfgoed	510	-	-510
5.6 Media	3.278	145	-3.132
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	8.284	71	-8.213
5 Sport, cultuur en recreatie	31.494	7.772	-23.722
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	16.440	1.110	-15.330
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	10.261	-	-10.261
6.3 Inkomensregelingen	59.494	45.563	-13.931
6.4 WSW en beschut werk	12.666	-	-12.666
6.5 Arbeidsparticipatie	7.442	552	-6.890
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	3.730	18	-3.712
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	-	-	-
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	12.495	1.052	-11.443
6.71B Begeleiding (WMO)	12.278	-	-12.278
6.71C Dagbesteding (WMO)	2.849	-	-2.849
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	964	5	-959
6.72A Jeugdhulp begeleiding	3.825	-	-3.825
6.72B Jeugdhulp behandeling	5.798	-	-5.798
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	3.267	-	-3.267
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	1.491	325	-1.167
6.73A Pleegzorg	2.177	-	-2.177
6.73B Gezinsgericht	1.696	-	-1.696
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	4.924	-	-4.924
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	6.892	-	-6.892
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	1.439	-	-1.439
6.74C Gesloten plaatsing	943	-	-943
6.81A Beschermd wonen (WMO)	-	850	850
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	1.199	-	-1.199
6.82A Jeugdbescherming	2.590	-	-2.590
6.82B Jeugdreclassering	390	-	-390

Taakveld	Lasten 2024	Baten 2024	Saldo 2024
6 Sociaal domein	175.254	49.476	-125.778
7.1 Volksgezondheid	4.228	621	-3.607
7.2 Riolering	8.731	11.260	2.529
7.3 Afval	9.680	11.623	1.944
7.4 Milieubeheer	6.477	2.980	-3.497
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	899	618	-280
7 Volksgezondheid en milieu	30.015	27.103	-2.912
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.050	97	-1.953
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	16.491	16.638	147
8.3 Wonen en bouwen	4.481	2.318	-2.163
8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	23.022	19.053	-3.969
0.1 Bestuur	4.681	-	-4.681
0.2 Burgerzaken	3.844	2.432	-1.413
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	1.748	961	-786
0.4 Overhead	41.827	4.716	-37.111
0.5 Treasury	9.059	10.737	1.678
0.62 OZB niet-woningen	122	16.005	15.883
0.63 Parkeerbelasting	101	2.120	2.018
0.64 Belastingen overig	46	940	893
0.61 OZB woningen	1.177	13.900	12.722
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	199.645	199.645
0.8 Overige baten en lasten	5.237	617	-4.619
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	71	-	-71
0.10 Mutaties reserves	10.184	15.402	5.218
9 Bestuur en ondersteuning	78.098	267.475	189.378
Totaal	378.524	378.994	471

8.3 EMU-saldo

Het Rijk en de decentrale overheden hebben ook voor 2023 afgesproken een macro EMU-norm van -0,4% van het bruto binnenlands product per jaar te hanteren. Dit betekent, dat de lokale overheden samen in hun uitgaven de inkomsten met niet meer dan 0,4% mogen overschrijden. Het aandeel voor gemeenten hierin is 0,27%.

De basis voor het maken van afspraken over de balans tussen inkomsten en uitgaven ligt in de afspraken die in de Europese Unie zijn gemaakt. Deze zijn gericht op het voorkomen van een te grote staatsschuld. Al in 1997 is in het "Stabiliteits- en Groeipact" afgesproken dat begrotingen van overheden in evenwicht moeten zijn en dat in de groei daar naartoe het begrotingstekort maximaal 3% van het bruto binnenlands product mag bedragen.

Er liggen geen sancties onder deze afspraken. We worden niet beoordeeld op de balans in enig jaar, maar wel op de bijdrage aan het voorkomen van een overheidstekort op langere termijn. Kortom: we mogen niet jaar op jaar veel meer uitgeven, dan we binnen krijgen.

Het verloop van het EMU-saldo is als volgt:

		2023	2024	2025	2026	2027
1.	Mutaties financiële activa					
1a.	(+) Financiële vaste activa	-14.771	-16.241	-1.556	-21.560	-1.513
1b.	(+) Uitzettingen	-32.259	-26.953	-14.362	-300	100
1c.	(+) Liquide middelen	7.422	-517	-2.708	-4.862	-
1d.	(+) Overlopende activa	100	200	200	100	-
2.	Mutaties financiële passiva					
2a.	(-) Vaste schuld	-24.023	-35.656	-14.447	-47.939	-16.752
2b.	(-) Vlottende schuld	4.349	-712	100	13.462	5.185
2c.	(-) Overlopende passiva	-	-	-	-	-
3.	Verwachte boekwinst					
3a.	(-) Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
	Berekend EMU-saldo	-19.834	-7.143	-4.079	7.855	10.154
EMU Saldo referentiewaarde		2023	2024	2025	2026	2027
EMU-saldo volgens berekening		-19.834	-7.143	-4.079	7.855	10.154
EMU-SALDO referentiewaarde		-12.938	-12.938	-12.938	-12.938	-12.938
EMU-saldo blijft onder referentiewaarde		-6.896	5.795	8.859	20.793	23.092

Het overzicht laat zien, dat we alleen in 2023 (voorafgaand aan de budgetcyclus 2024-2027) een negatief emu-saldo moeten laten zien. We blijven binnen de referentiewaarde in de daaropvolgende jaarschijven.

Hierbij moet in acht worden genomen, dat we geen bedragen hebben opgenomen voor investeringen, die nog niet zijn goedgekeurd. Er zullen besluiten volgen in de komende 4 jaren, die leiden tot investeringen en uitgaven die het beeld weer wijzigen.

8.4 Transformatieplan sociaal domein

Wij hebben met de gemeenteraad afgesproken in elk P en C product een korte stand van zaken te geven van het Transformatieplan. Zo ook in deze Beleidsbegroting, waarbij wij vooruit kijken naar 2024.

Om de veranderingen in het sociaal domein goed te organiseren en hierover op tijd het juiste gesprek te voeren met inwoners en partners (inclusief onze adviesraden), hebben wij eind 2022 een uitvoeringsplan gemaakt. Een plan waarin wij prioritering en samenhang aanbrengen in de activiteiten die wij oppakken. Dit is vertaald naar een uitvoeringsagenda voor 2023. Wij informeren de gemeenteraad hierover via de Beleidsrapportages en Jaarrekening.

Ook voor 2024 maken wij een uitvoeringsagenda. Dit doen wij langs de vier actielijnen:

- Ontwikkelen en versterken voorzieningen in de sociale basis
- Versterken (Basis)ondersteuning
- Verminderen Maatwerkvoorziening
- Integrale toegang voor ondersteuning (in de wijken).

In 2024 zullen enkele activiteiten uit het transformatieplan worden afgerond, nieuwe activiteiten worden gestart, maar het merendeel van de activiteiten wordt in 2024 gecontinueerd. De activiteiten zijn integraal onderdeel van de programma's van de Beleidsbegroting 2024-2027 (zie hoofdstuk 5). De uitvoeringsagenda 2024 zullen wij ter informatie toesturen naar de gemeenteraad.

Vooruitblik transformatie 2024

De invulling en planning voor 2024 wordt voor een groot deel bepaald door de verwerving van zorg- en welzijnsdiensten. Per 2025 lopen de bestaande (regionale) overeenkomsten af en moeten wij nieuwe afspraken hebben gemaakt met aanbieders. De verwerving is belangrijk om de transformatie vorm te kunnen geven. Voor de jeugdhulp blijven wij dit grotendeels – verplicht – regionaal doen, voor de maatschappelijke ondersteuning (hoofdzakelijk Wmo, maar ook deels Participatiewet) doen wij dit met name lokaal. In het eerste kwartaal 2024 gaan wij over tot gunning, om de rest van het jaar te kunnen besteden aan een goede implementatie van de gemaakte afspraken en communicatie met onze inwoners over hoe de zorg er voor hun uit komt te zien. Wij blijven de gemeenteraad hierover informeren.

De nieuwe afspraken leiden tot aanpassing van verordeningen, die wij in de loop van 2024 aan de gemeenteraad voorleggen. De cliënten- en adviesraad vragen wij dan eerst om een advies hierover.

In relatie tot de verwerving van de basisondersteuning en de bestuurlijke keuze om meer wijkgericht te werken, maken wij verdere inrichtingskeuzes over de toegang. Onder toegang sociaal domein verstaan wij: 'de plekken waar mensen logischerwijs komen met een vraag over zorg- of (inkomens)ondersteuning'. Met de kaders vanuit het transformatieplan in het achterhoofd (taakgericht werken en wijkteams met professionals van zorg- en welzijnsaanbieders en gemeente), moeten wij de volgende onderdelen inrichten: informatie en advies, vraagverheldering, beschikken en casusregie / casus monitoring.

Dit vraagt zorgvuldige voorbereiding en uitvoering, in samenspraak met inwoners en partners. Maar ook intern, want deze keuzes hebben consequenties voor de gemeentelijke organisatie. Wij informeren de gemeenteraad te zijner tijd hierover.

Ook de definiëring en inrichting van de sociale basis en selectieve preventie is van invloed op de (verwerving van de) basisondersteuning. Waarbij de kernopgave is, de sociale basis op zo'n manier te versterken en toegankelijk te maken dat iedereen – dus ook de kwetsbare inwoner – 'gewoon' kan meedoen en prettig kan samenleven in de wijk en stad. Door het wijk voor wijk door te ontwikkelen volgens de visie op positieve gezondheid. Naar behoefte, met een aanbod dat past bij de samenstelling en (fysieke) ontwikkelingen van de wijk. Inwoners en hun belevingswereld zijn daarbij het uitgangspunt. Wij zullen de gemeenteraad hierover in 2024 blijven informeren.

Monitoring en sturing Terwijl wij werken aan de transformatie, bouwen wij verder aan de stuurinformatie en aan een cultuurprogramma data-gedreven werken. Dat draagt bij aan de inhoudelijke en financiële sturing op het sociaal domein. In 2023 hebben wij een start gemaakt met verwerken van de beschikbare stuurinformatie in een overzichtelijke factsheet. Daarbij gaat het om:

- Gebruik van voorzieningen (aantallen gebruikers van voorzieningen)
- Uitgaven (in relatie tot besparingsopgave)
- Beleidsdoelstellingen, waaronder cliëntervaringen.

Die laatste informatie is nu al onderdeel van de P&C producten. Zoals in hoofdstuk 5 al is aangegeven gaan wij in 2024 meerdere beleidsdoelstelling en indicatoren aanpassen en toevoegen. De verwerving van zorg- en welzijnsdiensten en de nieuwe afspraken over de basisondersteuning geven hiervoor aanleiding, evenals de extra inzet op het versterken van de algemene voorzieningen in de sociale basis.

Daarnaast gaan wij de cliëntervaringen op een andere wijze en vaker meten. Niet een keer per jaar, maar doorlopend. Daarmee kunnen wij de effecten van en tevredenheid over de veranderingen binnen het sociaal domein goed monitoren. En een cultuurverandering inzetten van continu verbeteren van onze dienstverlening.

Wij zullen met onze nieuwe aanbieders van zorg- en welzijnsdiensten ook afspraken maken over stuurinformatie en data-gedreven werken.

Financieel perspectief

Bij het vaststellen van het Transformatieplan is aangegeven dat een verregaande transformatie van het sociaal domein nodig is. Dit vraagt om bijsturing en het maken van andere keuzes, binnen de door de raad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders. Dit doen wij om onze inwoners in de toekomst de juiste ondersteuning te kunnen blijven bieden én een financieel houdbaar sociaal domein te bereiken. Wij kennen namelijk een financiële opgave aan de lastenkant binnen het sociaal domein. Om uitvoering te kunnen geven aan de gewenste veranderingen, is met het vaststellen van het Transformatieplan een incidenteel transformatiebudget beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn structurele investeringen benodigd en is aangegeven wat het structurele besparingspotentieel is. Het besparingspotentieel, minus de benodigde investeringen, is met ingang van de Beleidsbegroting 2023-2026 opgevoerd als taakstelling.

In 2023 hebben wij het beoogde besparingspotentieel voor een deel, zowel incidenteel als structureel, kunnen invullen. Wij zien voor Jeugd een stabilisatie van de uitgaven, op Wmo en Werk & Inkomen een voordeel. Dit is mede te danken aan het feit dat wij in 2023 al werken in de lijn van de gewenste veranderingen. Ook zijn we in 2023 gestart met het doen van investeringen. Het totale resterende besparingspotentieel in de Beleidsbegroting 2024-2027 is als volgt:

Besparingspotentieel in €	2024	2025	2026	2027
Structurele besparingen	2.826.500	6.705.500	10.744.500	10.744.500
Structurele investeringen	-2.552.400	-3.701.900	-4.753.000	-4.753.000
Structureel besparingspotentieel	274.100	3.003.600	5.991.500	5.991.500

In de komende P&C-documenten houden wij de gemeenteraad, net als in 2023, op de hoogte van de inhoudelijke en financiële voortgang van het Transformatieplan.

8.5 Verbonden partijen en vertegenwoordiging

In het overzicht worden de volgende afkortingen gebruikt:

GR	Gemeenschappelijke regeling	Publieke rechtspersoon op grond van de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen
OL	Openbaar lichaam	Gemeenschappelijke regeling met een geled bestuur (algemeen en dagelijks bestuur)
AB	Algemeen bestuur	Hoogste en besluitvormend orgaan in een publieke rechtspersoon
DB	Dagelijks bestuur	Dagelijks besluit voorbereidend orgaan in de rechtspersoon
BC	Bestuurscommissie	Bestuur van een activiteitendomein binnen een rechtspersoon
PFB	Portefeuillehoudersberaad	(Voor)overlegstructuur van portefeuillehouders t.b.v. inspraak van gemeenten
ALV	Algemene ledenvergadering	Hoogste en besluitvormend orgaan in een vereniging
AVA	Alg. vergadering van aandeelhouders	Hoogste en besluitvormend orgaan in een aandelenvennootschap

1. Gemeenschappelijke regelingen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaats-vervanger
Veiligheidsregio Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Schelberg	Freriksen
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	-	-
Samen Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Bruggink	Luttikholt
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	Bruggink	-
Recreatieschap Twente	GR-BVO	<i>Bestuur</i>	Gerrits	Steen
Sociaal Werk- en leerbedrijf Midden- Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Gerrits en Freriksen	Bruggink
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	Gerrits	-
Stadsbank Oost- Nederland	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Freriksen	Luttikholt
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	-	-
Crematoria Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Gerrits	Steen
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	-	-
Regionaal Bedrijventerrein Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Gerrits en Steen	Bruggink en Freriksen
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	Gerrits	-
Omgevingsdienst Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Schelberg	Bruggink
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	-	-
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	GR-OL	<i>Algemeen Bestuur</i>	Steen	Gerrits
		<i>Dagelijks Bestuur</i>	-	-
ICT Hengelo	GR-Centrumgemeente	<i>B&W Hengelo</i>	Freriksen	-
Samen Maakt Sterk	GR-Centrumgemeente	<i>B&W Hengelo</i>	Freriksen	-

2. Overige verbonden partijen

Naam rechtspersoon (of onderdeel)	Juridische vorm	Orgaan	Vertegenwoordigd door	Plaats-vervanger
Twente Board	Stichting		(vanuit Boss wisselend)	-
Bestuurlijk Overleg Sociaal Economische Structuur versterking (BOSS)	Regionaal afstemmingsoverleg tbv Twente Board	Regionaal overleg	Gehele college (afhankelijk van de inhoud)	Cf. vervangingsregeling
BNG Bank N.V.	N.V.	AvA	Steen	Gerrits
Twence B.V.	B.V.	AvA	Gerrits	Freriksen
Enexis Holding N.V.	N.V.	AvA	Gerrits	Steen
Warmtenetwerk Hengelo B.V.	B.V.	AvA	Gerrits	Bruggink
Warmtebedrijf Hengelo B.V.	B.V.	AvA	Gerrits	Bruggink
CotW Mobiliteit	Vrijwillige coalitie	PHO	Steen	Gerrits
CotW Milieu, Duurzaamheid & Afval	Vrijwillige coalitie	PHO	Bruggink	Freriksen
CotW Twentse Kracht	Vrijwillige coalitie	PHO	Freriksen	Schelberg
CotW IT Platform Twente	Vrijwillige coalitie	PHO	Freriksen	Schelberg
PHO Arbeidsmarkt	Overleg orgaan	PHO	Freriksen	Schelberg
Coördinatieoverleg Gebiedsagenda Oost	Overleg orgaan		Gerrits	Steen
Portefeuillehouders overleg Sport	PFO		Bruggink	Luttikholt
Kennispunt Twente	Netwerk organisatie	Bestuur	Freriksen	Schelberg
Eurocities	Netwerk organisatie		Portefeuilleafhankelijk	
Euregio	Gemeenschappelijke regeling naar Duits recht	Algemeen Bestuur	Volgt nog (n.a.v. raadvoordracht)	Cf. vervangingsregeling
		Dagelijks Bestuur	Schelberg	Cf. vervangingsregeling
Districtelijk Veiligheidsoverleg Twente	Overleg orgaan		Schelberg	Freriksen
Samenwerking sociale zaken (Borne, Haaksbergen en Hengelo)	Centrumgemeente regeling	Portefeuille - houdersoverleg	Freriksen	Schelberg
Samenwerking ICT Hengelo	Centrumgemeente regeling	Portefeuille - houdersoverleg	Freriksen	Schelberg
Vereniging van Gemeentelijke Aandeelhouders Noord Nederland (VEGANN)	Verenigingen	Alv	Gerrits	Steen
De "Overijsselse Ombudsman"	Stichtingen		Schelberg	Freriksen
Havenbedrijf Twente	Samenwerking Almelo, Enschede, Hengelo, Hof van Twente en Lochem		Steen	Gerrits
Programmering bedrijven-terreinen Twente	Samenwerking Prov. Overijssel + 14 Twentse gemeenten	Portefeuille - houdersoverleg	Gerrits	Steen
Twente Milieu N.V.	N.V.		Gerrits	Steen
Provincie Overijssel Uitvoeringscommissie Enschede-Zuid	Commissie van de provincie Overijssel		Gerrits	Steen
Cultuurconvenant Oost Nederland	Overige verbonden partijen		Luttikholt	Bruggink
Pact van Twickel	Overige verbonden partijen		Gerrits	Steen
Regiegroep Nieuwe Energie Overijssel	Overige verbonden partijen		Bruggink	Luttikholt
RES Regionale Energiestrategie Twente	Overleg orgaan		Bruggink	Luttikholt
G40 themagroep duurzaamheid	Netwerk organisatie	Bestuur	Bruggink (duo-voorzitter)	-
G40 pijler Fysiek	Netwerk organisatie	Bestuur	Steen (duo-voorzitter)	-

8.6 Meerjarig investeringsoverzicht

Taakveld (bedragen x € 1.000)	Totaal kredieten	Werkelijke kosten en opbrengsten t/m 2022	Beschikbaar krediet 2023	Beschikbaar krediet 2024	Beschikbaar krediet 2025	Beschikbaar krediet 2026	Beschikbaar krediet 2027
Programma 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT							
2.1 Verkeer en vervoer	53.858	5.837	13.019	8.466	7.098	10.109	9.330
2.2 Parkeren	609	139	-	20	40	40	370
2.4 Economische havens en waterwegen	3.550	282	3.268	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	60	-	-	60	-	-	-
Programma 3. ECONOMIE							
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	29.808	39.962	-4.799	-949	-1.133	-1.580	-1.694
Programma 4. ONDERWIJS							
4.2 Onderwijshuisvesting	9.611	6.008	3.323	130	50	50	50
Programma 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE							
5.2 Sportaccommodaties	11.697	554	2.400	6.816	215	1.045	668
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10.226	712	1.579	6.517	296	615	507
Programma 6. SOCIAAL DOMEIN							
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	800	-	-	800	-	-	-
Programma 7. VOLKSGEZONDHEID, MILIEU EN DUURZAAMHEID							
7.2 Riolering	8.666	245	3.024	2.057	1.809	936	596
7.3 Afval	80	-	80	-	-	-	-
7.4 Milieubeheer	744	72	673	-	-	-	-
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	133	61	72	-	-	-	-
Programma 8. VOLKSHUISVESTING, LEEFOMGEVING EN STEDELIJKE VERNIEUWING							
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	43.178	50.481	-455	2.398	-2.646	-3.193	-3.406
8.3 Wonen en bouwen	8.505	3.789	4.716	-	-	-	-
Programma 9. BESTUUR EN ONDERSTEUNING							
0.1 Bestuur	147	-	147	-	-	-	-
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	12.381	-	2.381	2.000	2.000	3.000	3.000
0.4 Overhead	19.529	1.843	3.245	6.016	3.706	2.936	1.782
Totaal	213.584	109.985	32.672	34.331	11.435	13.958	11.204

Een aantal kredieten is in bovenstaande lijst bewust nog niet omgezet in investeringskredieten met bijbehorende kapitaallasten. Dit zijn investeringen die eerst om nadere besluitvorming in de gemeenteraad vragen middels een afzonderlijk raadsvoorstel. Dit betreffen:

- Restantmiddelen Actieplan vitale binnenstad (die nog niet beschikbaar zijn gesteld)
- Restantmiddelen duurzaamheid (die nog niet beschikbaar zijn gesteld)
- MFA Beckum
- Integraal huisvestingsplan onderwijs
- Ontwikkeling bedrijventerrein Timmersveld

Deze middelen zijn nog als stelposten in de begroting geraamd. Op basis van een afzonderlijk raadsvoorstel en -besluit wordt dan een nieuw krediet met kapitaallasten geraamd. Voor de hogere jaarlijkse lasten, die hieruit voortvloeien, wordt de betreffende stelpost afgeramd.

8.7 Nieuw beleid Zomernota 2023-2027

In de Zomernota 2023-2027 is in paragraaf 6.3 het totaaloverzicht aan nieuw beleid gepresenteerd. Op basis van de aangenomen amendementen en moties zijn daar in financiële zin nog drie mutaties als nieuw beleid aan toegevoegd. Deze beide onderdelen worden in onderstaand totaaloverzicht getoond:

Nummer ¹	Omschrijving nieuw beleid	2024	2025	2026	2027
24-NB-2.1	Actualiseren parkeerbeleid en beëindigen Shop en Go	-35	25	25	25
24-NB-2.2	Opstellen actieplan fiets 2024-2030	-60			
24-NB-2.3	Toegankelijkheid bushaltes		-6	-6	-6
24-NB-2.4	Tunnel Amerikalaan		-17	-17	-17
24-NB-2.5	Herinrichting winkelcentrum Groot Driene en rotonde Laan van Driene P.C. Hooftlaan			-18	-18
24-NB-2.6	Strategische advisering Mobiliteit	-133	-133	-133	
24-NB-3.1	Investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
24-NB-3.2	Revitalisering bedrijventerrien Timmersveld			-50	-50
24-NB-5.1	1Twente toekomstplan	-164	-164		
24-NB-5.2	Hijsinstallatie schouwburg Hengelo	-52	-52	-52	-52
24-NB-5.3	Stichting Storkiaan 10 kunstwerken in Hart van Zuid	-24			
24-NB-5.4	Voetbalacademie		-115	-115	-115
24-NB-5.5.A	Kinderboerderij Weusthag bedrijfsvoering	-74	-63	-53	-13
24-NB-5.5.B	Kinderboerderij Weusthag investering		-177	-177	-177
24-NB-5.6	Drinkwatertappunten	-8	-9	-10	-11
24-NB-5.7	Groenadviseur/stadsecoloog	-121	-121	-121	
24-NB-5.8	Uitvoeringsprogramma cultuurrregio Twente 2023-2028	-10	-41	-51	-51
24-NB-6.1	Jongerenperspectief fonds	b.n.	b.n.		
24-NB-6.2	Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming	-218			
24-NB-6.3	Inzet stadsdeelregie	-242	-242	-242	-242
24-NB-6.4	Strategische adviescapaciteit	-517	-517	-517	
24-NB-6.5	Wijkgericht werken / versterken leefbare wijken	-279			
24-NB-6.6	Lerende uitvoeringspraktijk en klachtencoördinator	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
24-NB-6.7	Inwonersinitiatief de Windhoek	b.n.			
24-NB-6.8	Toekomstbestendige wijkwelzijnsvoorziening in Slangenbeek	-48	-77	-77	-77
24-NB-6.9	Actieplan toegankelijkheid	-53	-53	-53	-53
24-NB-6.10	MFA Beckum - optie 2	-250	-200	-200	-200
24-NB-7.1	Handhaving afvaldump	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
24-NB-7.2	Extra uren beleid afval	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
24-NB-7.3	Mobiel milieupark	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
24-NB-8.1	Spoorzone Hengelo Enschede (SHE)	-200	-200	-200	-200
24-NB-8.2	Personeel fysiek domein	-682	-682	-682	-682
24-NB-8.3	Goad Ett'n in en um Hengel	-13	-13		
24-NB-8.4	Starterslening	-20	-27	-35	5
24-NB-8.5	Personeel landelijk gebied	-254	-254		
24-NB-9.1	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed	-1	-83	-165	-288
24-NB-9.2	Dienstverlening - basisscenario	-294	-294	-294	
24-NB-9.3	Bewonersparticipatie en kindinclusie - basisscenario	-115	-115	-115	
24-NB-9.4	Aanjaagbudget Talentopgave (aantrekken, boeien, binden, ontwikkelen)	-5.000			
24-NB-9.7	Uitbreiding budget datagedreven sturing	-348	-198	-198	-198
24-NB-9.8	Uitbreiding recruitment	-272	-272	-272	
24-NB-9.9	Project- en programmacontrol	-242	-242	-242	-242
Subtotaal nieuw beleid		-9.729	-4.342	-4.070	-2.662
Amendement en moties Zomernota 2023-2027:					
	Amendement bevroren tarief hondenbelasting (C01-A02)	-50	-50	-50	-50
	Motie Laat de beiaard klinken (C01-M03)	b.n.			
	Motie Motiemarkt (C01-M08)	b.n.			
Totaal nieuw beleid		-9.779	-4.392	-4.120	-2.712

1 - = nadeel; bedragen * € 1.000

8.8 Tarieven sportaccommodaties

Met ingang van 1 januari 2024 gelden de volgende tarieven voor de huur van sportaccommodaties, deze tarieven zijn vrijgesteld van BTW voor amateursportorganisaties.

Het gemeentelijke beleid is dat de sportparken en sportaccommodaties tegen 40% kostprijsdekkende huur verhuurd worden aan amateurverenigingen.

A. SPORTVELDEN:		2024
A.1	gebruik door sportverenigingen, per kalenderjaar	
	sportveld natuurgras	€ 3.995,00
	oefengelegenheid (niet geschikt voor wedstrijden)	€ 1.995,00
	cricketveld (2 velden, 4½ maanden, 1½ dag)	€ 635,00
	beachvolleybalveld	€ 37,50
	kunstgras:	
	voetbal	€ 16.575,00
	korfbal	€ 2.120,00
	hockey zand ingestrooid veld	€ 8.365,00
	hockey waterveld	€ 15.825,00
	hockey waterveld 100%	€ 30.000,00
	hybride	€ 11.525,00
	handbal	€ 6.660,00
A.2	gebruik door scholen	
	sportveld natuurgras (periode voor- of najaar onder schooltijd)	€ 500,00
A.3	incidenteel gebruik, per uur	
	sportveld natuurgras voor sportverenigingen of scholen	€ 50,00
	sportveld kunstgras voor sportverenigingen of scholen	€ 99,00
	sportveld natuurgras overige gebruikers	€ 99,00
	sportveld kunstgras overige gebruikers	€ 195,00
	beachvolleybalveld	€ 39,00
B.	ATLETIEKACCOMMODATIE FANNY BLANKERS KOEN-STADION:	
B.1	vergoeding door de plaatselijke atletiekverenigingen gezamenlijk per jaar	€ 17.285,00
B.2	vergoeding	
	per wekelijks uur per jaar	€ 1.650,00
	incidenteel gebruik per uur sportvereniging of school	€ 61,00
	incidenteel gebruik per uur andere gebruiker	€ 122,00
	per uur bij een dagdeel van minimaal 4 uur	€ 45,00
B.3	sportkamer en wedstrijdsecretariaat	
	bij verhuur FBK-stadion is het gebruik van de sportkamer en het wedstrijdsecretariaat inclusief sportkamer en wedstrijdsecretariaat zijn door sportverenigingen gratis te gebruiken incidenteel en bij apart gebruik van sportkamer en wedstrijdsecretariaat door anderen gelden de volgende tarieven	
	per uur	€ 18,00
	per dagdeel	€ 59,00
C.	JACHTHAVEN:	
	Voor voorzieningen ten behoeve van de roeisport per kalenderjaar	€ 1.995,00

D GYMNASIEKLOKALEN:	
D.1	bij gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale overkoepelende sportorganisatie en door sportbonden
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik) € 60,00
	per uur € 22,00
	per uur sportvereniging korting € 15,00
D.2	bij gebruik door andere gebruikers
	per wekelijks uur per maand (op basis van 9 maanden gebruik) € 95,00
	per uur € 29,00
	gymlokaal als evenementruimte bij gebruik volgens voorwaarden per uur € 95,00
D.3	opbergkasten
	het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen € 25,00
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar € 49,00
E. SPORTHALLEN EN SPORTZALEN:	
E.1	sporthallen
	A: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden
	maandag tot en met vrijdag per uur € 39,50
	zaterdag en zondag per uur € 44,00
	B: andere gebruikers
	maandag tot en met vrijdag per uur € 48,00
	zaterdag en zondag per uur € 55,50
	C: het gebruik van opbergkasten door sportverenigingen
	kleine opbergkast per sportseizoen/schooljaar € 25,00
	grote opbergkast per sportseizoen/schooljaar € 49,00
E.2	sportzalen
	sportzaal Beckum: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden
	maandag tot en met vrijdag per uur € 19,50
	zaterdag en zondag per uur € 22,00
	Sportzaal Beckum: andere gebruikers
	maandag tot en met vrijdag per uur € 24,00
	zaterdag en zondag per uur € 27,75
	sportzaal Groot Driene: gebruik door Hengelose sportverenigingen, welke zijn aangesloten bij een landelijke of regionale sportorganisatie en door sportbonden
	maandag tot en met vrijdag per uur € 26,00
	zaterdag en zondag per uur € 29,50
	Sportzaal Groot Driene: andere gebruikers
	maandag tot en met vrijdag per uur € 32,00
	zaterdag en zondag per uur € 36,00
	voor het gebruik van sporthallen en sportzalen door scholen ten behoeve van de lessen lichamelijke opvoeding wordt de vergoeding bepaald op het normbedrag dat jaarlijks door het Rijk wordt vastgesteld.
D. TWENTEBAD:	
D.1	recreatief zwemmen
	recreatief zwemmen, los kaartje € 6,00
	recreatief zwemmen los kaartje daluren* € 5,50
	gezinskaart 4 personen, kind t/m 16 jaar (min 2 kinderen en min 1x 18+) € 21,50
	gezinskaart 4 personen, daluren*, kind t/m 16 jaar (min 2 kinderen en min 1x 18+) € 19,50
	10 baden kaart recreatief zwemmen € 51,00
	bezoekers tot en met 2 jaar € 2,00
D.2	abbonementen
	all-in lidmaatschap* (1 persoon) € 21,00
	all-in lidmaatschap jeugd* (1 persoon tot en met 17 jaar) € 17,50
	all-in lidmaatschap gezin* € 40,00
	all-in lidmaatschap 1 persoon + gezinsabbonnement recreatief* € 30,00
	gezinsabbonnement recreatief zwemmen* (jaarabbonnement) € 20,00
	grote groepen (vanaf 20 personen) - per persoon € 4,50
	Studententarief (alleen met geldige collegekaart) € 12,50

*www.twentebad.nl voor voorwaarden

D.3 zwemlessen

SuperSpetters per les maandag tot en met vrijdag (incasso)	€ 9,50
SuperSpetters per les zaterdag of zondag (incasso)	€ 10,50
SuperSpetterspakket maandag tot en met vrijdag	€ 800,00
SuperSpetterspakket zaterdag en zondag	€ 850,00
SuperSpetters Turbo	€ 950,00
inschrijving en startpakket zwemles	€ 29,00
SuperSpetters examen- en diplomapakket	€ 27,50
zwemles volwassenen en oudere kinderen per les	€ 12,00
zwemles op maat, woonachtig in Hengelo	€ 9,50
zwemles op maat, woonachtig buiten Hengelo	€ 28,50

D.4 activiteiten

een all-in abonnement geeft onbeperkt toegang tot alle activiteiten	
50+ Aquafit per les (inclusief consumptie)	€ 6,50
integratie gehandicapten per les	€ 6,00
baby zwemmen per les (1 ouder kind onder begeleiding)	€ 5,50
aanstaande moeders per les	€ 7,50
MediAqua per les (na intake)	€ 8,00

D.5 Uurtarief verhuur bassins (exclusief digitale tijdwaarneming)

A: wedstrijden	
25 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 85,00
25 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 95,00
50 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 126,00
50 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 145,00
B: trainingen	
25 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 70,00
25 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 80,00
50 meter wedstrijdbad lokale verenigingen	€ 110,00
50 meter wedstrijdbad overige verenigingen	€ 130,00
50 meter wedstrijdbad per baan:	
1 baan (mits er ander gebruik is, anders minimale afname van 2 banen)	€ 30,00
2 banen	€ 50,00
3 banen	€ 70,00
4 banen	€ 80,00
5 banen	€ 92,00
6 banen	€ 110,00
7 banen	€ 120,00
8 banen	€ 139,00
recreatiebad lokale verenigingen	€ 90,00
recreatiebad overige verenigingen	€ 100,00
familiebad	€ 70,00
instructiebad lokale verenigingen	€ 85,00
instructiebad overige verenigingen	€ 100,00
recreatiebad:	
verenigingen	€ 90,00
recreatief	€ 200,00

D.6 Ligweide en beachvelden per uur

beachveld abonneementhouders/verenigingen	€ 12,50
beachveld overig	€ 19,00
Ligweide voor activiteiten, uitgezonderd zwemmen	€ 12,50
Ligweide voor activiteiten, inclusief zwemmen	

D.7 personeelsbegeleiding bij activiteiten

per persoon, per uur exclusief avond- en weekend toeslagen	€ 50,00
--	---------

D.8 gebruik door scholen

leerlingen van Hengelose scholen, die in schoolverband gebruik maken van het Twentebad betalen per leerling (bij groepen vanaf 20 deelnemers)	€ 4,40
---	--------

D.9 gebruik vergaderruimtes en zorgruimtes

klein tot 12 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 7,50
--	--------

klein tot 12 personen (commercieel)	€ 12,50
groot tot 30 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 12,50
groot tot 30 personen (commercieel)	€ 25,00
zorgruimte voor 2 personen (maatschappelijk / verenigingen)	€ 9,00
zorgruimte voor 2 personen (commercieel)	€ 18,00

D.10 bijzondere gebruiksvoorwaarden en huisregels Twentebad

alle gebruik door middel van verhuur, abonnementen, zwemles, activiteiten recreatie enz. kan slechts indien akkoord wordt gegaan met de actuele gebruiksvoorwaarden en huisregels zoals die vermeld staan op www.twentebad.nl het Protocol Vrolijk&Veilig is tevens van toepassing (www.twentebad.nl)

D.11 basisaanbod sport Hengelo Sport

deelnemende basisscholen in Hengelo betalen per kind in de groepen 3-8 voor schooljaar	€ 5,00
--	--------

8.9 Afkortingenlijst en begrippenlijst

Afkortingenlijst

A.

AB	Algemeen Bestuur
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
AR	Algemene Reserve
art.	artikel
ASV	Algemene Subsidieverordening
AVA	Algemene Vergadering van Aandeelhouders
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AWB	Algemene Wet bestuursrecht

B.

BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
B en W	Burgemeester en Wethouders
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijstandsbesluit Zelfstandigen
BCF	BTW-compensatiefonds
BIBOB	Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
BIE	Bouwgrond in Exploitatie
BIO	Baseline Informatiebeveiliging Overheid
BIS	Basisinfrastructuur
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BR	Bestemmingsreserve
BRP	Basisregistratie Personen
BTW	Belasting toegevoegde waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BVO	Bedrijfsvoeringsorganisatie
BZK	Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

C.

CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CAK	Centraal administratiekantoor
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CEP	Centraal Economisch Plan
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in grond-, water, en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer

D.

DB	Dagelijks Bestuur
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DU	Decentralisatie Uitkering
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst

E.

ECB	Europese Centrale Bank
EV	Eigen Vermogen
EMU	Economische en Monetaire Unie

F.

FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FP	Financieel perspectief
Fte	Full-time equivalent (formatieplaats)

G.

GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
Gft	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke gezondheidsdienst
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GGU	Gezamenlijke gemeentelijke uitvoering
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisatie in de regio
GI	Gecertificeerde instellingen
GIDS	Gezond in de Stad
GLI	Gecombineerde leefstijlinterventies
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GreX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Gemeentewet
G40	Netwerk van 40 (middel)grote steden

H.

HBO	Hoger beroepsonderwijs
HHT	Huishoudelijke hulp toelage
HRM	Human resource management
HOV	Hoogwaardig Openbaar Vervoer

I.

IBOR	Integraal beheer openbare ruimte
IBT	Interbestuurlijk toezicht
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IKC	Integraal Kind Centrum
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Werklozen
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
ISP	Informatie Service Punt
IU	Integratie-uitkering
IZA	Integraal Zorgakkoord

J.

JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JOP	Jongeren Ontmoetingsplek

K.

KB	Kaderbrief
KCC	Klant Contact Centrum
KHN	Koninklijke Horeca Nederland
KING	Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten
KN	Kadernota

L.

LHBTI	Lesbische, homoseksuele, biseksuele, transgender en intersekse
LKS	Loonkostensubsidie

M.

MBO	Middelbaar beroepsonderwijs
MEV	Macro Economische Verkenningen
MFA	Multi functionele accommodatie
MIP	Meerjarig investeringsplan
MJOP	Meerjarig Onderhoud Plan
MLT	Middellange termijn
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
MO	Middelbaar onderwijs
MONT	Münster, Osnabrück en (de steden van) Netwerkstad Twente
MVA	Materiële Vaste Activa
MVI	Maatschappelijk verantwoord inkopen
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

N.

NB	Nieuw beleid
NEN	Nederlandse Norm
NIEGG	Niet In Exploitatie Genomen Gronden
NV	Naamloze Vennootschap

O.

OAB	Onderwijsachterstandenbeleid
OAT	Ondergronds Afval Transport
ODT	Omgevingsdienst Twente
OCW	Onderwijs Cultuur en Wetenschap
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerendezaakbelastingen
OZJT	Organisatie voor Zorg en Jeugd in Twente

P.

PAS	Programma Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoroalkylstoffen (deze groep chemische stoffen is door mensen gemaakt en komt van nature niet voor in het milieu; PFAS kunnen een negatief effect hebben op milieu en gezondheid)
P en C	Planning en Control
PGB	Persoonsgebonden budget
PI	Prestatie indicator
p.m.	Pro memorie (wordt gebruikt bij begrotingen of kostenramingen als (nog) geen uitsluitel bestaat over de kosten)
PMD	Plastic-, metaalverpakkingen en drankenkartons
PO	Primair onderwijs
POC	Percentage of completion (methode) (tussentijdse winst dient genomen te worden conform de POC methode; naar rato van gerealiseerde kosten en opbrengsten wordt de winst genomen)
POK	Planontwikkelkosten
PvE	Programma van eisen
PWR	Programma Water en riolering

R.

RES	Regionale Energiestrategie
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal opleidingscentrum
ROK	Realisatieovereenkomst
RWS	Rijkswaterstaat

S.

SA	Strategische agenda
SCH	Stichting Centrummanagement Hengelo
SIEM	Security information and event management (voorziet in real-time analyse en beveiligingswaarschuwingen van de applicaties en het netwerk)
SiSa	Single Information, Single Audit
SMART	Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdsgebonden
SO	Speciaal onderwijs
SOC	Security Operations Center (de computer- en netwerkactiviteiten in een organisatie; log-informatie van applicaties en apparaten in het bedrijfsnetwerk wordt verzameld en onderzocht op afwijkende zaken)
SOK	Samenwerkingsovereenkomst
SPUK	Specifieke Uitkering stimulering sport
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
SROI	Social Return On Investment
SVB	Sociale Verzekeringsbank
SVN	Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWB	Sociaal Werkleerbedrijf "Midden Twente"
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid

T.

TVW	Transitievisie Warmte
-----	-----------------------

U.

UWV Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen

V.

VMBO Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
Vpb Vennootschapsbelasting
VNG Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO Voortgezet Onderwijs
VRI Verkeersregelinstantie
VRT Veiligheidsregio Twente
VSO Voortgezet Speciaal Onderwijs
Vsv Voortijdig schoolverlaten
VTH Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving
VV Vreemd vermogen
VVE Voor- en vroegschoolse educatie
VVT Veilig Thuis Twente
VVV Vereniging Voor Vreemdelingenverkeer
VWO Voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
VWS Volksgezondheid, welzijn en sport

W.

Wabo Wet algemene bepalingen omgevingsrecht
Wet hof Wet houdbare overheidsfinanciën
WGR Wet gemeenschappelijke regelingen
Wkb Wet Kwaliteitsborging
Wlz Wet langdurige zorg
Wmo Wet maatschappelijke ondersteuning
WO Wetenschappelijk Onderwijs
Woo Wet open overheid
WOZ Wet waardering onroerende zaken
Wsw Wet sociale werkvoorziening
WSW Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wvggz Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg

Z.

ZB Zomerbrief
ZN Zomernota
Zzp Zelfstandige zonder personeel

Begrippenlijst

Activa (vaste)	Bezittingen (van objecten) die langer dan één jaar meegaan en die om die reden in meerdere jaren worden afgeschreven (bijv. gebouwen, ICT-investeringen). Activa staan op de balans.
Afschrijving	De jaarlijkse waardevermindering op een investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt.
Algemene dekkingsmiddelen	Inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden.
Areaalbudgetten	Dit zijn de noodzakelijke extra bedragen die samenhangen met de groei van de stad, zoals het onderhoud van het toegenomen openbare gebied.
Algemene uitkering	Een van de uitkeringen die gemeenten van het Rijk ontvangen. Dat gebeurt via het Gemeentefonds. Gemeenten kunnen, met inachtneming van wet- en regelgeving, zelf bepalen of zij de algemene uitkering uitgeven aan medebewindstaken of aan eigen beleid.
Algemene reserve	Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.
Basisvoorzieningen	Voorzieningen, die voor onze inwoners vrij toegankelijk zijn. Dat wil zeggen dat ze geen toestemming van ons nodig hebben om er gebruik van te maken. Algemene voorzieningen kunnen collectief (soms doelgroep gericht) en individueel zijn en zijn altijd voorliggend, dan wel aanvullend.
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)	Beschrijft de regels waaraan onder andere de Begroting en Jaarstukken van een provincie of gemeente aan moet voldoen.
Baten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Belastingcapaciteit	De belastingcapaciteit maakt duidelijk hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.
Bestemmingsreserves	Reserves waaraan de gemeenteraad al een bepaalde bestemming (met een bepaald doel) heeft gegeven.
Bestuurlijk belang	Zeggenschap. Een gemeente kan een bestuurlijk belang hebben in een verbonden partij doordat zij in het bestuur is vertegenwoordigd en/of zij stemrecht heeft in de verbonden partij.
Boekwaarde	De afnemende waarde van een investering.
Bouwgrond in exploitatie (BIE)	Gronden in eigendom van een gemeente, waarvoor de raad een grondexploitatiecomplex en een grondexploitatiebegroting heeft vastgesteld.
Balans	Een overzicht van de bezittingen, de schulden en het eigen vermogen van de gemeente op een bepaald moment.
Begroting	Een begroting geeft aan welke beleidsvoornemens inclusief maatschappelijke effecten de gemeente heeft, hoeveel middelen daarmee zijn gemoeid en uit welke bronnen die middelen afkomstig zijn.
Beleidsintensiveringen	Verhogingen van uitgaven en/of verlagingen van ontvangsten ten opzichte van de begroting en/of de meerjarencijfers.
Brede school	Samenwerkingsverband tussen partijen die zich bezighouden met opgroeiende kinderen. Doel van het samenwerkingsverband is de ontwikkelingskansen van de kinderen te vergroten. Onderwijs en welzijn zijn in ieder geval participanten. Voorschoolse voorzieningen, peuterspeelzaal, sport, cultuur, bibliotheek en andere instellingen kunnen ook een onderdeel van de brede school zijn.

BTW compensatiefonds	Als gemeenten en provincies diensten of goederen extern inkopen, betalen zij daarover BTW. In tegenstelling tot bedrijven kunnen zij die BTW niet (geheel) terugvorderen van de Belastingdienst. Extern ingekochte diensten zijn daarom al snel duurder dan intern uitgevoerde activiteiten. Sinds 2003 kunnen gemeenten en provincies met het BTW-compensatiefonds toch de BTW terugvragen die ze hebben betaald over uitbesteed (<u>overheids</u>)werk.
Budgettair neutrale mutatie	Een financiële mutatie (begroot of werkelijk) die het saldo van de begroting of de jaarrekening niet beïnvloedt.
Deelneming	Participatie in een besloten of naamloze vennootschap, waarin de gemeente aandelen heeft.
Dividend	Een vergoeding die wordt uitbetaald aan aandeelhouders van een onderneming. Vaak is dit een deel van de winst dat wordt uitgekeerd.
Doelmatigheid	Mate waarin de productie is geleverd in relatie tot de inzet van middelen, afgezet tegen een vooraf bepaalde norm (bijv. minuten per paspoort, kosten per strekkende kilometer).
Doeltreffendheid	Mate waarin de beoogde effecten zijn gerealiseerd.
Doeluitkering	Uitkering door het Rijk aan een lagere overheid voor een nauw omschreven wettelijk vastgesteld doel of taak. De gelden zijn niet vrij besteedbaar. In veel gevallen is een specifieke verantwoording over de besteding één van de voorwaarden voor het verkrijgen van de uitkering.
Economische categorie	De eenheid waarin de baten en lasten van activiteiten binnen een taakveld worden uitgedrukt.
Efficiency	Zie doelmatigheid (is de uitvoering goed, met gebruik van zo min mogelijk middelen).
Effectiviteit	Zie doeltreffendheid (doen we de goede dingen, bereiken we het gestelde doel).
EMU saldo	Het geraamde of het gerealiseerde saldo van de ontvangsten en uitgaven van een gemeente. Dit bedrag wordt berekend op transactiebasis volgens Europese voorschriften en geldt voor de unie van landen die de euro als betaalmiddel hebben (Economische en Monetaire Unie).
Exploitatielasten	Alle jaarlijkse kosten van o.a. kapitaalgoederen die terug te vinden zijn op de begroting of jaarrekening. Daarbij gaat het om afschrijvingen, rente-kosten, onderhoudskosten, etc.
Financiële rechtmatigheid	Met financiële rechtmatigheid wordt bedoeld dat de financiële beheershandelingen in overeenstemming met de geldende wet- en regelgeving zijn uitgevoerd.
Financiële vaste activa	Activa die een financiële waarde vertegenwoordigen of een bezit. Te denken valt aan verstrekte geldleningen en deelnemingen in de vorm van aandelen.
Financieringsmiddelen	Kort- of langlopende geldmiddelen die nodig zijn om de kosten van uitgaven te betalen. Behalve van eigen financieringsmiddelen (bijvoorbeeld reserves) worden ook financieringsmiddelen van anderen gebruikt, zoals opgenomen geldleningen.
Financieel belang	Een bedrag wat aan een verbonden partij ter beschikking is gesteld en niet verhaald kan worden als de verbonden partij failliet gaat. Het kan ook het bedrag zijn waarvoor de gemeente aansprakelijk is als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.
Financiële kengetallen	Getallen waarmee inzicht verkregen kan worden in de financiële positie van de gemeente. Zie ook de informatie over de kengetallen bij de paragraaf 6.2.5 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.
Financieringsfunctie	Alle activiteiten die te maken hebben met het verwerven en beheren van financiële middelen door de gemeente.

Gebonden lokale heffingen	Deze heffingen, zoals de afvalstoffen- en rioolheffing, worden verantwoord op het betreffende programma en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Hiervoor geldt in principe het uitgangspunt dat ze kostendekkend zijn.
Gemeenschappelijke regelingen	Een samenwerkingsverband tussen overheidslichamen (zoals bijvoorbeeld gemeenten) wat op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen is opgericht.
Grondexploitatie	Een grondexploitatie bevat een berekening van de kosten en opbrengsten van een gemeentelijk grondontwikkelingsplan.
Grondexploitatiecomplex	Een ruimtelijk plan, voorzien van een financiële onderbouwing. In de praktijk wordt dit ook wel aangeduid als 'grondexploitatie' of 'grex'.
Grondexploitatiebegroting	De financiële vertaling van een grondexploitatiecomplex, waarbij de kosten en opbrengsten gefaseerd zijn in de tijd, met veelal een richttermijn van 10 jaar (voortschrijdend).
Gemeentefonds	Een uitkering van het Rijk die de gemeenten in principe vrij mogen besteden voor medebewindstaken of eigen beleid.
Immateriële vaste activa	Vaste activa waar geen fysieke bezittingen tegenover staan, zoals kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief, bijdrage aan activa in eigendom van derden.
Incidentele weerstandscapaciteit	Het vermogen om calamiteiten en andere eenmalige tegenvallers op te kunnen vangen zonder dat deze invloed heeft op de hoogte van de voorzieningenniveaus van de begrotingsprogramma's.
Indirecte kosten	Betreft kosten waarbij de directe samenhang met de producten ontbreekt. Door middel van één of meer verdeelsleutels worden de indirecte kosten aan de verschillende taakvelden en (begrotings)programma's toegerekend.
Investeren	Het vastleggen van vermogen in een object waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt (definitie BBV).
Investeringsplan	Investeringsplan met economisch nut
Investeringen met economisch nut	Investeringen die verhandelbaar zijn en kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	Activa met alleen een maatschappelijk nut kunnen niet verhandeld worden of genereren geen middelen. Het gaat uitsluitend om investeringen in de openbare ruimte, zoals (water)wegen, viaducten, geluidswallen, parken, openbare verlichting.
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen voor de komende jaren.
Jaarrekening	Is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de balans, het overzicht van baten en lasten en toelichtingen daarop.
Jaarstukken	Is de totale verantwoording die over een boekjaar wordt afgelegd en bestaat uit een Jaarverslag, een Jaarrekening en overige informatie.
Jaarverslag	Het Jaarverslag is de tegenhanger van de Beleidsbegroting en gaat met name in op de uitkomsten van de programma's over het afgelopen jaar. Het Jaarverslag is een onderdeel van de Jaarstukken en bestaat uit de programmaverantwoording en de paragrafen.
Kapitaalgoederen	Zaken die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij levert aan inwoners te kunnen produceren. Daarbij gaat het om grotere zaken, zoals wegen, riolering, water, groen en gebouwen.
Kwijtschelding	Inwoners die gemeentelijke belastingen niet kunnen betalen, kunnen de gemeente om kwijtschelding vragen. Het is afhankelijk van het gemeentelijk kwijtscheldingsbeleid wie daarvoor wel of niet in aanmerking komt.

Kapitaallasten	Investerings in vaste activa (zoals de aanschaf van een gebouw) leiden tot afschrijvingen en rentekosten. Samen vormen de afschrijvingen en de rentekosten de kapitaallasten. De afschrijvingen betreffen de jaarlijkse waardevermindering van de investering. Door middel van de afschrijving worden lasten van de investering uitgespreid over de jaren dat er van de investering gebruik wordt gemaakt. De rente betreft het eigen of geleende geld dat bestemd wordt om de investering te financieren.
Kasstroomverwachtingen	De planning van toekomstige betalingen en ontvangsten.
Lasten	Zie: stelsel van baten en lasten.
Leges	Betaling voor een gemeentelijk goed of een dienst op publiekrechtelijke grondslag (bijv. leges paspoort, leges rijbewijs). Leges zijn retributies maar worden wettelijk tot de belastingen gerekend. Leges mogen maximaal kostendekkend zijn.
Lokale heffingen	Een type gemeentelijke belasting. Voorbeelden van heffingen zijn de rioolheffing of de afvalstoffenheffing. In tegenstelling tot algemene belastingen (zoals parkeerbelasting of onroerendezaakbelasting) moet het geld dat gemeenten met heffingen ophalen, gebruikt worden om de kosten te dekken van datgene waarvoor ze in rekening worden gebracht. Heffingen worden ook wel rechten, tarieven of leges genoemd.
Maatwerkvoorzieningen	Voorzieningen die niet vrij toegankelijk zijn. Het gaat dan om collectieve en individuele (maatwerk) voorzieningen waarvan wij als gemeente vinden dat wij er toestemming voor moeten verlenen, omdat het specialistische zorg is of omdat het een hele dure zorgvorm is.
Materiële vaste activa	Investerings met een meerjarig nut.
Meerjarig investeringsplan (MIP)	De planning van de investeringen voor de komende jaren wordt inzichtelijk gemaakt.
Meerjarenramingen	Een prognose voor meerdere jaren, na het begrotingsjaar, te verwachten baten en lasten alsmede mutaties in reserves.
Netto schuldquote	Een financieel kengetal wat ook wel bekend staat als netto schuld als aandeel van de inkomsten. Het geeft informatie over de investeringsruimte die de gemeente heeft.
Ongebonden lokale heffingen	Deze heffingen zijn algemene dekkingsmiddelen (o.a. OZB en hondenbelasting), omdat zij niet aan een inhoudelijk begrotingsprogramma zijn gerelateerd. De besteding is niet gebonden aan een bepaalde taak.
Overhead	De kosten van werkzaamheden of faciliteiten die slechts een indirecte relatie vertonen met de prestaties (bijvoorbeeld leidinggeven, administratie of huisvesting).
Overheadkosten	Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
Overzicht van baten en lasten	Overzicht in de begroting of jaarrekening waarin totalen van baten en lasten alsmede toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma's worden weergegeven.
Paragrafen	Een paragraaf geeft volgens het BBV een dwarsdoorsnede van de begroting (of jaarrekening) op financiële aspecten. Het gaat dan om de beleidslijnen van beheersmatige aspecten die belangrijk zijn, financieel, politiek of anderszins. De paragrafen zijn onderdeel van zowel de Beleidsbegroting als het Jaarverslag.
Planning- en control-cyclus	De jaarlijks terugkerende werkzaamheden die samenhangen met het opstellen, bespreken, bewaken van beleid (inclusief maatschappelijke effecten) en budgetten.
Precariobelasting	Belasting voor het gebruiken van openbare grond of water. De belasting kan worden geheven van degenen die voorwerpen onder, op of boven openbare gemeentegrond of water hebben.
Prestatie	Het meetbare resultaat van activiteiten.

Prestatie-indicator	Kwantitatieve en kwalitatieve gegevens die inzicht geven in de resultaten van het gevoerde beleid van de gemeente.
Programma	Een samenhangende verzameling van beleidsterreinen, activiteiten en geldmiddelen gericht op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten.
Rechtmatigheid	Het voldoen aan relevante wet- en regelgeving.
Reserve	Een reserve is onderdeel van het eigen vermogen van de gemeente. Reserves worden onderverdeeld in algemene reserves en reserves met een specifieke bestemming (bestemmingsreserves).
Risico	De kans op optreden van een gebeurtenis met negatieve gevolgen voor de gemeente Hengelo.
Risicomanagement	Het beheren van risico's, waarbij de risico's in kaart worden gebracht, zodat de juiste beheersmaatregel kan worden genomen of er bewust voor kan worden gekozen het risico te accepteren.
Solvabiliteitsratio	Dit financiële kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio is het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Specifieke dekkingsmiddelen	Inkomsten voor de gemeente die met een bepaald programma samenhangen. Daaronder vallen bijvoorbeeld inkomsten van het Rijk met een bepaald bestedingsdoel, de riool- en afvalstoffenheffing en opbrengsten voor het verstrekken van paspoorten.
Specifieke uitkering	Rechtstreekse uitkering aan een instelling of een lagere overheid te besteden aan een specifiek doel. Het is een verzamelbegrip voor subsidies, bijdragen van het rijk of provincie en doeluitkeringen.
Stelsel van baten en lasten	Gemeenten werken met een stelsel van baten en lasten. Het is een systeem dat alle ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan het (begrotings)jaar waarop zij betrekking hebben.
Structurele exploitatieruimte	Een percentage waarmee beoordeeld kan worden welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. De structurele exploitatieruimte wordt berekend door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves te delen door de totale baten.
Taakveld	Eenheid waarin de programma's, of waarin de eenheden in overzichten en bedragen in het programmaplan, zijn onderverdeeld.
Verbonden partij	Een verbonden partij is een derde rechtspersoon waarbij de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.
Vervangingsinvesteringen	Investeringen die dienen ter vervanging van bestaande voorzieningen die technisch en/of economisch aan vervanging toe zijn. Vervanging vindt plaats uit het oogpunt van instandhouding van het bestaande voorzieningenniveau binnen de gemeente. Het doen van vervangingsinvesteringen behoort daarmee tot de reguliere bedrijfs- en taakuitvoering van de gemeente.
Vlottende activa	Investeringen die normaliter binnen een jaar weer in geld worden omgezet, zoals voorraden (bijv. grond- en hulpstoffen), vorderingen, kas- en banksaldi.
Voorziening	Een voorziening is een reservering voor toekomstige uitgaven die voortvloeit uit een gebeurtenis in het verleden. Aan voorzieningen zijn specifieke BBV-voorschriften gebonden.
Wadi	Een voorziening voor de infiltratie van regenwater. Een wadi is een laagte waarin het regenwater zich kan verzamelen en in de bodem kan infiltreren. Meestal is een wadi beplant met gras of biezengras. Een wadi helpt verdroging van de bodem tegen te gaan, vormt een buffer bij overvloedige regenval.

Weerstandscapaciteit	De beschikbare weerstandscapaciteit geeft aan hoeveel geld en mogelijkheden een gemeente heeft om niet-begrote kosten die onverwachts en substantieel zijn te dekken. Daarbij kan gedacht worden aan de algemene reserve 'sec', de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien incidenteel. Zie ook paragraaf 6.2 over weerstandsvermogen en risicobeheersing. De incidentele weerstandscapaciteit bestaat o.a. uit de algemene reserve 'sec', de begrotingspost onvoorzien incidenteel. De structurele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de onbenutte deel van de belastingcapaciteit. Het is een politieke afweging om te bepalen welke delen van de incidentele en structurele componenten men tot de weerstandscapaciteit wil rekenen.
Weerstandsvermogen	Is de relatie die gelegd wordt tussen de financieel gekwantificeerde risico's (de benodigde weerstandscapaciteit) en de middelen die de gemeente beschikbaar heeft om de risico's financieel af te kunnen dekken (de beschikbare weerstandscapaciteit).

8.10 Verplichte kengetallen

Met ingang van de Beleidsbegroting 2022-2025 hebben we de verplichte kengetallen van de landelijke website 'waarstaatjegemeente' toegevoegd aan de bijlagen. Hierin staan veelal verouderde gegevens. Dit vinden we niet stroken met de opzet van een begrotingsprogramma. In enkele gevallen zijn de gegevens van de verplichte kengetallen voor een bepaald jaar ineens ververst met actuelere cijfers (bijv. in de kolom begroting 2023 staan andere uitkomsten dan in de kolom werkelijk 2022, terwijl beide uitkomsten gestoeld zijn op bijv. het jaar 2021). Dit kunnen we niet meer aanpassen, omdat we verplicht zijn aansluiting te houden met deze landelijke cijfers.

Alle gegevens uit onderstaande tabellen komen van de website waarstaatjegemeente.nl

1. Veiligheid

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Verwijzingen naar Halt (per 1.000 inwoners in de leeftijd 12-17 jaar)	10 (2022)	10 (2021)	8 (2022)
Winkeldiefstallen (aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners)	1,7 (2022)	1,7 (2021)	1,9 (2022)
Geweldsmisdrijven (aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners)	4,2 (2022)	3,9 (2021)	4,3 (2022)
Diefstallen uit woning (aantal diefstallen uit woningen per 1.000 inwoners)	1,7 (2022)	1,6 (2021)	1,7 (2022)
Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (aantal per 1.000 inwoners)	7,1 (2022)	5,6 (2021)	5,8 (2022)

2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Dit taakveld heeft geen verplichte BBV Indicatoren.

3. Economie

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Het aantal vestigingen van bedrijven (per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar)	114 (2022)	152,9 (2021)	158,7 (2021)
Functioniemenging (de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken))	was nog niet beschikbaar	56,9% (2021)	57% (2022)

4. Onderwijs

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Omvang absoluut verzuim (niet ingeschreven op een school) (per 1.000 leerlingen)	1 (2017)	1 (2017)	1 (2017)
Omvang relatief verzuim (wel ingeschreven, maar ongeoorloofd aanwezig) (per 1.000 leerlingen)	18 (2021)	16 (2021)	1 (2022)
Aantal vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (percentage van het totaal aantal leerlingen 12-23 jaar)	1,9% (2021)	1,9% (2021)	1,9% (2021)

5. Sport, cultuur & recreatie

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Percentage niet sporters (t.o.v. het totaal aantal inwoners)	42,50%	49,2% (2020)	49,2% (2020)

6. Sociaal domein

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Aantal banen (per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	829,6 (2021)	974,7 (2021)	982,1 (2022)
Het percentage jongeren (12-21 jaar) met een delict voor de rechter (t.o.v. het totaal aantal jongeren tussen de 12-21 jaar)	1% (2020)	1% (2020)	1% (2021)
Het aantal kinderen in uitkeringsgezinnen (percentage kinderen tot 18 jaar)	6% (2021)	6% (2020)	6% (2021)
Netto arbeidsparticipatie (percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking)	70% (2021)	66,4% (2020)	72,8% (2022)
Aantal werkloze jongeren (percentage werkloze jongeren 16-22 jaar)	2% (2021)	3% (2020)	2% (2021)
Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)	528 (2021)	528,4 (2021)	528,4 (2021)
Personen met een lopend re-integratietraject (per 10.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar)	11 (2022)	199,4 (2020)	148,9 (2022)
Aantal jongeren dat gebruik maakt van jeugdhulp (percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)	12,2% (2022)	13,6% (2020)	14,2% (2022)
Aantal jongeren met een beschermingsmaatregel (percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel t.o.v. alle jongeren tot 18 jaar)	1,9% (2022)	2,3% (2021)	2,1% (2022)
Aantal jongeren met een reclasseringsmaatregel (percentage jongeren 12-22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel t.o.v. alle jongeren 12-22 jaar)	0,5% (2022)	0,5% (2020)	0,5% (2022)
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners in de betreffende bevolkingsgroep)	840 (2022)	910 (2021)	910 (2022)

7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Omvang huishoudelijk restafval (kg/inwoner)		77 (2020)	69 (2021)
Hernieuwbare elektriciteit (aandeel nieuwe energie als percentage van het totale energieverbruik in de gemeente)		79,1% (2020)	68,1% (2021)

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Nieuw gebouwde woningen (per 1.000 woningen)		8,8 (2021)	5,8 (2022)
Demografische druk (de som van het aantal personen van 0-20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar)	69,7% (2022)	69,7% (2022)	69,4% (2023)

9. Bestuur en ondersteuning

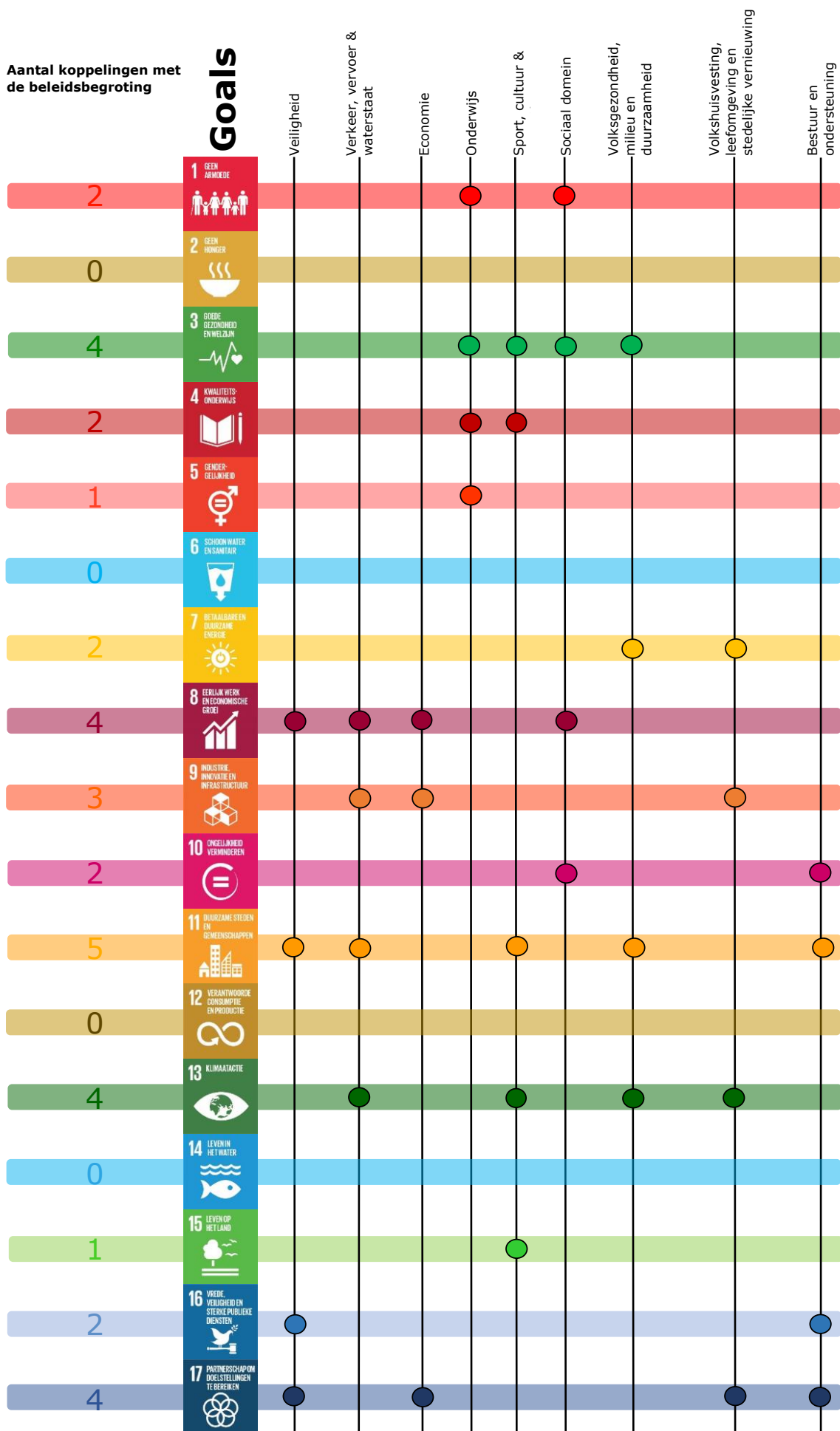
	Werkelijk 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	9,75	8,76	9,77
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	8,66	8,22	8,67
Apparaatskosten (kosten per inwoner)	725,21	774,52	932,37
Overhead (percentage van de totale lasten)	8,42%	7,76%	10,22%
Externe inhuur (percentage van totale loonsom + kosten externen)	18,63%	3,34%	4,03%
Gemiddelde WOZ-waarde (x € 1.000)	€ 243 (2022)	€ 221 (2021)	€ 292 (2023)
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	€ 860 (2022)	€ 755 (2021)	€ 889 (2023)
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	€ 901 (2021)	€ 795 (2021)	€ 928 (2023)

8.11 Global Goals

Bijgaand overzicht geeft een visuele indruk van de Global Goals waarop per begrotingsprogramma de grootste focus ligt. Het is daarbij belangrijk om de kanttekening te plaatsen dat elk programma in meer of mindere mate een bijdrage levert aan elk van de doelen en dat dit overzicht geen kwantitatieve meting betreft. Het overzicht biedt inzicht in de belangrijkste aandachtsgebieden die elk programma heeft en hoe die verdeeld zijn. Ook wordt duidelijk op welke Global Goals juist in meerdere programma's de focus ligt.

Aantal koppelingen met
de beleidsbegroting

Goals

8.12 Aangenomen amendementen en moties

AMENDEMENT
AANVAARD

Amendement opstellen omgevingsprogramma afval

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023

Constaterende dat:

De raads werkgroep afval een notitie heeft opgesteld en deze in de politieke markt van 26 september 2023 met de gemeenteraad heeft besproken en een reactie aan het college heeft gevraagd. Deze reactie in de vorm van een ambtelijke financiële doorrekening van de aanbevelingen raads werkgroep afval (zaaknummer 3658610) op 17 oktober 2023 naar de gemeenteraad is gestuurd.

In de notitie van de raads werkgroep afval komt het afvalbeleid van de gemeente Hengelo aan de orde. De raads werkgroep afval stelt vast dat de visie en het afvalbeleid nu is verwoord in diverse beleidsnota's t.w.:

- keuzescenario Afvalloos Hengelo (2015);
- landelijk Afval Plan 3 2017 – 2029;
- slimmer omgaan met grondstoffen.

De raads werkgroep is van mening dat het nu ontbreekt aan een integrale visie op afval waardoor veel discussie ontstaat wat we met ons afval willen en hoe we dat willen doen.

Voegt aan de beleidsbegroting 2024 – 2027 op pagina 99, paragraaf 7.1.3 de volgende bullet toe:

- Wij stellen voor het einde van het eerste kwartaal van 2024 een omgevingsprogramma afval op. In het omgevingsprogramma afval wordt een verbinding gelegd met thema's als duurzaamheid, circulariteit en openbare ruimte.

En gaat over tot de orde van de dag.

Han Daals Sander Janssen Vincent ten Voorde Jeanet Nijhof Susanne van den Beukel

BurgerBelangen Hengelo VVD Hengelo PvdA Hengelo PVV Hengelo ChristenUnie

AMENDEMENT
AANVAARD

Amendement Beleidsbegroting 2024-2027

Verbeteren van inzameling PMD en papier

De raads werkgroep afval heeft een notitie opgesteld en deze voorgelegd aan het college voor een reactie. Deze reactie in de vorm van een ambtelijke financiële doorrekening op de aanbevelingen raads werkgroep Afval (zaaknummer 3658610) biedt volgens de raads werkgroep voldoende ruimte om verantwoord een wijziging aan te brengen in de Beleidsbegroting 2024-2027 zonder mutaties in de tarieven van de afvalstoffenheffing 2024 en daarmee de 'Belastingverordeningen en -tarieven 2024'. Eventuele meevallers kunnen naar de voorziening afval en/of serviceverhogende maatregelen.

Wij stellen daarom voor om de voorliggende Beleidsbegroting 2024-2027 als volgt te amenderen.

Pagina 99, paragraaf 7.1.3 de volgende bullets toe te voegen:

- Wij verwijderen voor 1 september 2024 de 66 bovengrondse verpakkingencontainers PMD, met behoud van de milieupleintjes bij de supermarkten.
- Wij starten de distributie van doorzichtige zakken voor de inzameling van PMD (gratis maar gelimiteerd).
- Wij richten ca. 350 inzamelpunten voor de doorzichtige zakken met PMD in nabij hoogbouwconcentraties. Bij deze inzamelpunten wordt eens per week de PMD van de hoogbouw ingezameld door Twente Milieu.
- Wij verwijderen voor 1 september 2024 de 50 bovengrondse verpakkingencontainers oud papier, met behoud van de milieupleintjes bij de supermarkten.
- Wij behouden de routes inzameling oud papier (samen met verenigingen) en breiden deze, daar waar nodig, voor de hoogbouw uit.

VVD Hengelo

PVV Hengelo

Burger Belangen

PvdA Hengelo

Sander Janssen

Jeanet Nijhof

Han Daals

Vincent ten Voorde

CDA Hengelo

ChristenUnie

Ron Wesseling

Susanne van den Beukel

Amendement extra subsidie Cultuurpodium Houtmaat

De Gemeenteraad van Hengelo bijeen op 8 november 2023,

Constaterende dat:

- Het Cultuurpodium Houtmaat al sinds 2006 gedurende de zomerperiode op de zondagmiddagen optredens verzorgt voor een groot publiek
- Deze zondagmiddagen zijn uitgegroeid tot een publieke happening waar artiesten graag optreden
- Er zoveel aanmeldingen zijn dat er gekozen moet worden
- Al deze activiteiten gratis toegankelijk zijn en daardoor zeer laagdrempelig, zodat ze ook veelvuldig bezocht worden door mensen met een kleine beurs

Overwegende dat:

- De Gemeente Hengelo reeds een groot aantal jaren, om bovengenoemde constatering, een bedrag van € 5000,= subsidie verleent aan het Cultuurpodium Houtmaat
- Dit bedrag per 2024 zal worden verhoogd naar € 7.000,=
- Het Cultureel Podium Houtmaat invulling geeft aan het in de Kunst- en Cultuurnota 2021 - 2024 'Samen meer voor kunst en cultuur' genoemde stimuleren van deelname aan culturele activiteiten van de Hengeloërs
- Er in 2024 een tussenrapportage komt van de Kunst- en Cultuurnota 2021 - 2024
- De Gemeente Hengelo in haar beleidsbegroting 2024 - 2027 uitspreekt als doel te hebben om het cultuuraanbod in Twente te versterken, de samenwerking in de regio te bevorderen én het aantrekken én behouden van (jong) talent.
- Het Cultuurpodium Houtmaat het uitgesproken podium is voor veelal ook jong talent
- Het Cultuurpodium Houtmaat projectmatig kan aankloppen bij sponsors voor vervanging van apparatuur en dergelijke
- Het Cultuurpodium Houtmaat op de huidige schaal (2023) een te kampen heeft met een tekort heeft van € 4.000,= per jaar, en per 2024 zal dit tekort nog € 2.000,= bedragen
- Het tekort veroorzaakt wordt door kosten die voortvloeien uit de noodzakelijk wat hogere vergoedingen voor de optredende gezelschappen, onder andere voor de dirigenten, en onkostenvergoedingen voor de optredende artiesten
- We als Raad het moeten voorkomen dat dit podium zou kunnen verdwijnen door geldgebrek

Draagt het college op:

- In het kader van haar eigen voornemen om (jong) talent podium te bieden Cultuurpodium Houtmaat de extra benodigde structurele subsidie van € 2.000,= in 2024 te verstrekken bovenop de reeds berekende verhoging van € 5.000,= naar € 7.000,=
- De kosten voor deze extra subsidie te vinden binnen de begroting voor Kunst en Cultuur.

En gaat over tot de orde van de dag.

Gerard Vennegoor
SP Hengelo

Agnes Booijink
GroenLinks

AMENDEMENT
AANVAARD
2

Amendement fietsbeleid

De raad van gemeente Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023

Bij agendapunt: Beleidsbegroting 2024

Constaterende dat:

- Het mobiliteitsplan 2040 is vastgesteld
- Dat in dat kader in 2024 de Uitvoeringsnota Fietsen wordt vervangen door een nieuwe Fietsnota
- Veiligheid en doorstroming belangrijke kaders zijn voor deze nota

Overwegende dat:

- Het STOMP principe leidend is
- Hengelo fietsvriendelijk wil zijn en zich als fietsstad profileert
- De F35 een belangrijke fietsader vormt in Hengelo, Enschede en daarmee de Spoorzone
- In Enschede inmiddels nagenoeg alle knelpunten die de doorstroming belemmeren zijn of worden opgelost door ongelijkvloerse oplossingen of anderszijds, terwijl in Hengelo er nog geen zicht is op het verder oplossen van deze knelpunten
- Voorrang (mits veilig en mogelijk) dan wel sneller groen voor fietsers bijdraagt aan aantrekkelijkheid, doorstroming, duurzaamheid en bereikbaarheid voor de fiets als vervoersmiddel en daarom als ambitie een belangrijke toevoeging is aan de fietsnota
- De nieuwe fietsnota, de aangewezen nota is om de ontwikkeling van de F35 in op te nemen

Amendeert het voorstel Beleidsbegroting 2024 als volgt:

De raad besluit:

P47

Voor het realiseren van fietsroutes is de aanleg F35 Fietssnelweg aan de Bankastraat gestart en sluiten we verder aan met de Marskant in Hengelo. Verder worden er twaalf verouderde verkeersregelininstallaties vernieuwd en gereed gemaakt voor toekomstige verkeersontwikkelingen.

Te vervangen door:

De raad besluit:

P47

Voor het realiseren van fietsroutes is de aanleg F35 Fietssnelweg aan de Bankastraat gestart en sluiten we verder aan met de Marskant in Hengelo. Ook zal onderzocht worden hoe andere knelpunten (zoals kruisingen met de Kettingbrugweg, Kuipersdijk, achter het station en de Deldenerstraat/Marskant) in de F35 in de toekomst opgelost kunnen worden. Verder worden er twaalf verouderde verkeersregelininstallaties vernieuwd en gereed gemaakt voor toekomstige verkeersontwikkelingen.

En gaat over tot de orde van de dag,

Elske Mooijman, GroenLinks

Hugo Koetsveld, SP

Susanne van den Beukel, Christenunie

Motie
C01-M02

MOTIE
AANVAARD

8

Motie 'Gemeentelijk onderzoek bij verenigingen' behorende bij agendapunt C01
Beleidsbegroting 2024-2027

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023,

Constaterende:

- Verenigingen, stichtingen, coöperaties, kerkgenootschappen en/of netwerken van enorm belang zijn voor onze samenleving.
- Deze verenigingen, stichtingen, coöperaties, kerkgenootschappen en/of netwerken veelal draaien op vrijwilligers en deze zijn het cement van de samenleving.
- Het vrijwilligersbestand bij bijna alle bovenstaande organisaties onder druk staat.
- Met de huidige landelijke wetgeving een enorme financiële, mentale, fysieke of juridische verantwoording op de schouders liggen van deze vrijwilligers.
- Het op deze manier bijna onmogelijk wordt gemaakt voor (ongeschoolde) vrijwilligers met hart voor de vereniging om nog een functie in te vullen door alle wettelijke regels en eisen.

Overwegende:

- De wereld geen vechtkooi is waar het recht van de sterkte geldt, maar een wereld gegeven is om samen te leven en samen te werken.
- Vrijwilligersorganisaties met een maatschappelijk doel fundamenteel verschillen van de staat en de markt.
- Verenigingen, stichtingen, coöperaties, kerkgenootschappen en/of netwerken geen bedrijven zijn, het zijn juist plekken waar andere waarden vooropstaan, zoals saamhorigheid, solidariteit en vertrouwen.
- Door de huidige regelgeving in Nederland het steeds moeilijker wordt om te functioneren als vrijwilligersorganisatie omdat de staat qua regels bijna dezelfde regels hanteert als bedrijven.

Draagt het college op:

- Een QuickScan uit te voeren voor verenigingen, stichtingen, coöperaties, kerkgenootschappen en/of netwerken binnen onze gemeentegrenzen om te inventariseren welke regels en wetgeving deze organisaties in de weg staan om goed te functioneren.
- De gemeenteraad hierover voor de zomerbrief te informeren.

CDA
VVD
CU

Bernadette Morskiet
Mitchell Boers
Susanne van de Beukel

Motie
C01-M03

MOTIE
AANVAARD
8

Motie 'Onderzoek gratis lidmaatschap Bibliotheek t/m 27 jaar' behorende bij agendapunt
C01 Beleidsbegroting 2024-2027

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023,

Constateernde:

- In Nederland kinderen t/m 18 jaar gratis lid zijn van de Openbare Bibliotheek.
- De cijfers van lidmaatschappen bij de Openbare Bibliotheek drastisch zakken als de 18-jarige dit zelf moet betalen.
- Er voorbeelden zijn in Nederland waar men de abonnementsstructuur wijzigde tot een gratis lidmaatschap tot 27 jaar. (zie kaartje, alle groene gemeenten)
- De Openbare Bibliotheek in die gemeente daardoor amper inkomsten misliep, maar wel een groeispurt maakte in het ledenbestand.

Overwegende:

- De gemeente Hengelo een maatschappelijk opgave heeft voor een geletterde samenleving.
- Eenieder die leest, ongeacht wat men leest, onderhoud pleegt aan zijn of haar taalvaardigheid en daardoor een grote bijdrage levert aan de maatschappelijk opgave.
- Een lidmaatschap bij de Openbare Bibliotheek niet de heilige graal is tegen ontlezing, maar het zeker mensen motiveert om terug te komen bij de Bieb. Is het niet voor de boeken om te lezen, dan is het voor het Informatieplein of de sociale contacten.
- Nu vooral de groep 18-30 jaar geen lid is van de Openbare Bibliotheek.

Draagt het college op:

- Te onderzoeken of een oprekking van het gratis lidmaatschap tot 27 jaar haalbaar is, zowel qua maatschappelijke opgave als financieel.
- Voor de Zomerbrief de maatschappelijke en financiële uitkomsten te delen met de gemeenteraad.

CDA
SP
PvdA
D66
CU

Bernadette Morskieft
Hugo Koetsveld
Nicolien Boekhoudt
Sebastiaan van der Pal
Susanne van de Beukel

Waar heeft men een gratis bibliotheeklidmaatschap boven 18 jaar?

Bron: Websites bibliotheken / Bewerking: M. Deckers - Bijzink

■ Tot een bepaalde leeftijd ■ Iedereen met beperking of teengeld

Bron:

<https://www.markdeckers.net/2023/07/maak-iedereen-tot-27-jaar-gratis-lid.html#:~:text=Dat%20is%20wettelijk%20geregeld.,%27>

MOTIE
AANVAARD

8

Motie: Tegengaan van pesten op school

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023.

Constaterende dat:

- elk kind zich veilig moet kunnen voelen op - en rondom school, door pesten zo veel mogelijk tegen te gaan;
- de Wet Veiligheid op School zegt dat scholen een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren;
- deze wet ook zegt dat er op iedere school een vast aanspreekpunt moet zijn waar kinderen of ouders melding kunnen doen van pesten en er iemand op school verantwoordelijk is voor het anti-pestbeleid en in de gaten houdt of kinderen zich wel veilig voelen;
- de gemeente afhankelijk is van scholen in hoeverre ze de gemeente in hun beleid over pesten hierin willen betrekken;

Overwegende dat:

- desondanks de wettelijk verplichte aanwezigheid van pestprotocollen op onze scholen het ook in Hengelo nog steeds gebeurt dat kinderen door pesten worden uitgesloten en gekleineerd en in dit ook in sommige gevallen online wordt verspreid door omstaanders;
- dat de psychologische schade die door pesten kan ontstaan zeer groot is en vaak een leven lang wordt meegedragen;
- pestgedrag online verspreidt een grote maatschappelijke verontwaardiging veroorzaakt;
- er al een aanwezige structuur in Hengelo is voor samenwerking en overleg van de gemeente en ketenpartners;
- dat een aantal NPO-middelen die nu op dit gebied worden ingezet tijdig/eindig zijn waardoor bijvoorbeeld partners als Jongerenwerk mogelijk niet meer op de scholen in de voorlichtende zin actief kunnen zijn.

Draagt het college op:

- Om samen met ketenpartners een actieplan te ontwikkelen om pesten op scholen tegen te gaan.
- Dit actieplan voor de behandeling van de zomernota 2025 (in Juli 2024) bij de raad terug te leggen om te bekijken of extra gemeentelijke inzet (financieel/ fte) nodig is.

En gaat over tot de orde van de dag.

Seviye-van Wier-Koca

Lokaal Hengelo – Anders! Hengelo

Definitie

Pesten is een stelselmatige vorm van agressie waarbij één of meer personen proberen een andere persoon fysiek, verbaal of psychologisch schade toe te brengen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld.

<https://www.nji.nl/cijfers/pesten-daders>

Daders van pesten in het primair en voortgezet onderwijs

Primair onderwijs

In het schooljaar 2020-2021 zegt vier procent van de leerlingen in de bovenbouw (groep 6,7,8) van het primair onderwijs zelf te pesten. Van deze leerlingen zegt 8 procent heel vaak te pesten en 35 procent zegt soms te pesten. In bijna de helft (48 procent) van de gevallen wordt er mondeling gepest, zoals uitschelden, roddelen, beledigende grapjes maken en bijnamen gebruiken. In 30 procent van de gevallen is het pesten lichamelijk, zoals duwen, stompen, schoppen of slaan. Bij 9 procent van de gevallen gaat het om digitaal pesten. Behalve vragen over pestgedrag is ook aan leerlingen in het primair onderwijs gevraagd of zij zich schuldig hebben gemaakt aan 'vervelende dingen' richting anderen. Uit de cijfers blijkt 5 procent (waarvan 2 procent vaak) andere kinderen heeft uitgescholden tijdens de les. Andere incidenten waar leerlingen zich schuldig aan maken zijn: kinderen expres pijn doen (4 procent, waarvan 2 procent vaak), kinderen buiten sluiten (4 procent, waarvan 2 procent vaak) of bang maken (3 procent, waarvan 1 procent vaak).

Voortgezet onderwijs

Van de ondervraagde scholieren in het voortgezet onderwijs zegt 6 procent in het schooljaar 2020-2021 weleens iemand gepest te hebben: drie procent doet dat soms (minder dan 1 keer per maand) en de andere drie procent doet dat (zeer) vaak (1 keer per maand tot dagelijks). In de meeste gevallen pesten zij medeleerlingen (31 procent). Daarnaast zijn ook familieleden van leerlingen (13 procent), docenten (12 procent) en ander personeel van school (12 procent) slachtoffer van pesten.

Verbaal pesten komt met 25 procent het meeste voor. Het gaat dan om bijvoorbeeld uitschelden, uitlachen of beledigen. 14 procent van de daders zegt digitaal te pesten. Dat wil zeggen via telefoon, pc of internet.

Wanneer gevraagd wordt naar de reden van het pesten zeggen daders dat ze andere leerlingen pesten vanwege hun gedrag (49 procent), hun uiterlijk (22 procent) of omdat ze een kick krijgen van het pesten (17 procent). In twaalf procent van de gevallen pesten zij iemand vanwege de seksuele geaardheid van het slachtoffer en negen procent van de daders zegt iemand te hebben gepest omdat deze transgender is. Drie van de tien leerlingen (31 procent) zeggen te pesten vanwege een andere reden.

Zij zeggen te pesten:

- gewoon vanwege de grap, er niet echt een reden voor is en het meer plagerijen zijn
- omdat ze zelf ook gepest worden, vroeger zelf zijn gepest of ze pesten een leerling omdat die pest
- omdat het pesten voortkomt uit irritaties die de ander opwekt

Deze gegevens zijn afkomstig uit de Veiligheidsmonitor, waarin scholieren en docenten in het primair- en voortgezet onderwijs bevraagd zijn over hun veiligheidsbeleving op school (van den Broek e.a. 2022).

Daders van pesten onder scholieren van 12-16 jaar

In het HBSC-onderzoek uit 2021 zijn ook leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs gevraagd naar pestgedrag. In onderzoeken naar pesten en gepest worden, wordt aan kinderen en jongeren zelf gevraagd wat hun ervaringen hiermee zijn. Doordat elk onderzoek het begrip 'pesten' anders definieert, is het moeilijk om de resultaten onderling te vergelijken. Sinds 2001 is het percentage daders van pesten aanzienlijk afgenomen. Dit geldt zowel in het basis- als voortgezet onderwijs. In 2001 zei 7,4 procent van de leerlingen in groep 8 van de basisschool vaak (minstens twee keer per maand) anderen te pesten. In 2021 ging het om 1,8 procent.

In het voortgezet onderwijs komt pesten vaker voor maar ook daar is er sinds 2001 sprake van een aanzienlijke daling. In 2001 zei 11,3 procent van de leerlingen vaak te pesten. In 2021 gaat het om 3,1 procent.

Onder jongens komt pestgedrag meer voor dan onder meisjes. In het basisonderwijs gaat het om respectievelijk 2,4 procent en 1,3 procent. Dit verschil is echter niet significant. In het voortgezet onderwijs is het verschil groter en wel significant. Daar gaat het om respectievelijk 3,7 procent en 1,9 procent van de jongens en meisjes die aangeven minstens twee keer per maand iemand te pesten.

MOTIE
AANVAARD

Motie Nieuwe Speelplekken

Agendapunt C01 Beleidsbegroting van 2024-2027

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023;

Constaterende dat:

- Er meerdere inwoners bij de gemeente hebben aangegeven dat de speelplekken in hun buurt niet meer voldoen;
- Wij blij zijn met de participatie van onze inwoners en dit belangrijk vinden en serieus nemen;
- Er een kadernota spelen is uit 2016;
- De speelplekken in de gemeente op basis van deze nota ingevuld en onderhouden worden;
- De groep jongeren van 6 tot 12 jaar (de basisschoolleeftijd) heeft vooral behoefte aan variatie in speluitdagingen (zie Kadernota Spelen 2016);
- De kadernota in 2025 geactualiseerd wordt, waardoor sommige speelplekken niet meer voldoen aan de leeftijdsopbouw van de inwoners van die buurt (zie inbreng inwoners);
- De toekomstige Kadernota Spelen pas op z'n vroegst in 2026 geïmplementeerd kan worden met financiële middelen en daardoor er eerder geld vrijgemaakt moet worden om deze periode te overbruggen;
- Er speelplekken zijn waar deze variatie ontbreekt en waar nieuwe innovatieve en veilige speeltoestellen kunnen bijdragen aan deze variatie;
- Jongeren echter steeds minder buiten spelen, maar nieuwe speelplekken met innoverende speeltoestellen kunnen bijdragen om jongeren naar buiten te krijgen.

Overwegende dat:

- Meer buiten zijn goed is voor de geestelijke en lichamelijke ontwikkeling;
- Een stimulerende omgeving goed is voor de creatieve ontwikkeling van jongeren;
- Sommige speeltuinen niet uitdagend, stimulerend en breed toegankelijk zijn;
- De speeltuinen ook niet aantrekkelijk zijn voor volwassenen om te verblijven;

- Het van belang is om nieuwe speelmogelijkheden samen met de jongeren te verkennen;
- Nieuwe speelmogelijkheden een voorzet en inspiratie kunnen zijn voor de toekomstige Kadernota Spelen;
- Jong geleerd, oud gedaan: Wanneer jongeren weer wennen om buiten te zijn, zullen ze als volwassene ook meer buiten naar buiten gaan;
- Meer bewegen ten goede komt van de gezondheid;
- Meer buiten zijn meer kansen op sociale contacten geeft;

Draagt het college op om:

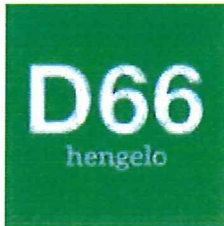
- Een tweetal speelplekken te selecteren als pilot en deze, vooruitlopend op de toekomstige Kadernota Spelen vernieuwend, innovatief en veilig in te richten alsmede toegankelijk voor minder validen;
- In 2024 samen met jongeren de mogelijkheden van deze nieuwe speeltoestellen te verkennen en zo samen met de jongeren te werken aan input voor een nieuwe Kadernota Spelen;
- Deze vernieuwende, innovatieve en veilige speeltoestellen uit de post 'vervangingsinvesteren Spelen' te halen;
- Indien nodig budget uit deze post naar voren te halen om deze pilot goed in 2024 uit te voeren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekend door:

D66 Hengelo
Remko Lulof

PvdA Hengelo
Nicolien Boekhoudt

MOTIE
AANVAARD
§

Motie: passend primair onderwijs.

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 8 november 2023,

Constaterende dat:

- Twente naar schatting tot wel 500+ (soms tijdelijke) thuiszitters heeft.
- De geschatte jaarlijkse kosten voor de maatschappij per thuiszitter tussen de 50.000 en 100.000 euro bedragen, zonder de persoonlijke en naastenimpact in ogenschouw te nemen.
- Ongeveer een derde van deze thuiszitters naar schatting behoort tot de categorie 'Hoogbegaafd', zoals blijkt uit bijgeleverde bronnen
- Passend onderwijs een aanzienlijke besparing kan opleveren op de kosten van jeugdzorg en andere aspecten binnen het sociaal domein.
- Er niet altijd passend onderwijs voor deze groep in Twente aanwezig is.

Overwegende dat:

- Passend onderwijs een preventieve werking heeft en kan leiden tot een afname van het aantal thuiszitters.
- Het verlies van talenten van deze kinderen een negatieve invloed heeft op de maatschappij.
- Kinderen die vroegtijdig uitvallen doorgaans op de lange termijn niet goed kunnen integreren in de samenleving.
- Passend onderwijs een kinderrecht is.
- Passend onderwijs bewezen voor minder schooluitval zorgt.
- Kinderen die uitvallen vaak ook op de lange termijn niet goed kunnen meedraaien in onze maatschappij.
- Brigantijn en Symbio deze uitdaging al voortvarend te lijf gaan door middel van goede initiatieven.
- Dit past bij het convenant 'De Twentse Belofte'.

Roept op tot:

- Een verkenning naar een Twentebreed onderzoek naar de kosten en baten van passend aanbod die specifiek gericht is op deze doelgroep.
- De overige Twentse gemeenten zo veel mogelijk te betrekken in het proces.
- De bijgeleverde rapporten mee te wegen in de verkenning.
- Het delen van de verkenning met de raad, de overige 13 Twentse gemeenten en de partners in het onderwijs in de vorm van een onderzoeksopzet met financiële kaders.

En gaat over tot de orde van de dag.

Sebastiaan van der Pal
D66 Hengelo

Over de bronnen die genoemd staan in de motie:

<https://hbscholen.nl/rapport/> (Toont het belang aan van voltijds ondersteuning)

<https://balansdigitaal.nl/wp-content/uploads/2021/02/Thuiszitters-Tellen.pdf> (Over het aantal thuiszitters dat werkelijk op onze zorg drukt, inclusief 'verborgen aantallen')

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo